

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 68E JAARGANG NO.7, JULI 2007

ONZE

VOGELS

use!

De

De kweek van mijn roodvleug

Onychognathus morio

Herkomst

Deze vogels komen van Ethiopië en Oost-Soedan zuidwaarts richting Oost-Afrika tot in de berggebieden van Zuid-Afrika. Een prachtige vogel, maar zeker niet kleurrijk. Sinds november 2005 bezit ik een koppel roodvleugels in mijn volière. De vogels zijn waarschijnlijk eigen- kweekvogels. Een komt uit België en één uit Nederland. Tijdens de tentoonstelling van onze vereniging zaten ze in een grote volière als showvogel.

Uiterlijk

Bij deze vogels is het verschil tussen man en vrouw duidelijk te zien. De man is geheel zwart met een mooie staalblauwe glans. De vleugelveren hebben een kastanje- tot bruinrode kleur. De pop is hetzelfde maar dan met een grijze kop. De grijze veren lopen door tot op de borst en het bovenste gedeelte van de rug. Het is niet egaal grijs. Je ziet er wat zwarte strepen doorheen lopen. Het geluid dat deze vogels produceren, is fascinerend. Zowel tijdens de verleidingstrucs als tijdens het genieten in het zonnetje.

Kweken

Van het kweken wist ik eigenlijk helemaal niets af. Ik heb wel het boek "Starlings and myna's" van Chris Feare and Adrian Craig. Hieruit heb ik wat handvatten kunnen halen.

Ik heb een broedblok in de volière gehangen van ongeveer 40cm hoog met een ruim invlieggat.

Toen de vogels in november de volière ingingen, viel het mij op dat ze meteen zijn begonnen met het slepen van takjes en kokosvezel, dat gedrenkt werd in water zodat er een modderige substantie gevormd werd waarmee ze hun nest kunnen "boetsen". Ook zijn ze gek op mos. Zo uit een kistje of zakje dat je bij een tuincentrum koopt, in de volière en binnen zeer korte tijd is alles verwerkt in het blok.

Het kon niet op. Ik bleef aanvullen. Ze hebben dan ook het hele blok vol met dit nestmateriaal gestopt en het zo verweven dat er een kommetje gemaakt is. De hele winter zijn ze doorgedaan met het maken van een nest.

Op 20 mei werd tot mijn grote vreugde het eerste ei gelegd. Op 21 mei het tweede en op 22 mei het derde. De eieren zijn blauw met roodbruine stippels. De roodvleugels leggen tussen de 2 en de 4 eieren. Maar het meest komt een aantal van 3 voor. De broedperiode is 13 tot 14 dagen. En het broedproces begint bij het eerste ei. De jongen verlaten het nest tussen de 22 en 25 dagen. Het vrouwtje is erg trouw aan haar nest en eieren. Door de man werd ze gevoerd met meelwor-

men en vruchtenpaté en universeelvoer. Ook kwam ze zelf wel het nest af om voedsel te zoeken en te badderen. Want als er één ding is waar deze vogels dol op zijn, is het badderen in vers water.

De vogels lieten mij altijd toe in de volière en gaven mij ook de kans om de eieren te bekijken of ze bevrucht waren of niet. Wel hoorde je ze schreeuwen. Even laten weten dat zij de baas zijn. Op 5 en 6 juni zijn de eieren uitgekomen. Prachtige jongen die volop gevoerd werden door zowel de man als de pop. Heel volle snavels met meelwormen, buffalo's en krekels gingen de bekjes van de jongen in. Op 11 juni heb ik de eerste twee jongen kunnen ringen en op 13 juni het derde jong. Ook dit lieten de ouders toe. Ik had nog niet mijn hand uit het broedblok of de vogels gingen al weer naar hun jongen. En dan is het moment van uitvliegen daar. Wat een paar prachtige dagen zijn dat om te aanschouwen. Eerst zitten ze nieuwsgierig op het randje van het uitvlieggat en als er iemand komt aanlopen, krui- pen ze weer terug. Tot 30 juni. Het eerste jong nam zijn eerste vlieg- les en nummer 2 dacht: ik ga er achteraan. Maar als ze dan eenmaal uit het blok zijn, zijn het hulpeloze vogels. Ze kunnen nog niet vlie- gen en proberen door tegen het gaas te klimmen naar boven op stok te komen. Nummer drie ging er op 1 juli uit. Dit jong dacht ongetwij- feld dat hij het beter kon dan de anderen. Maar nee, ook deze kon niet vliegen en viel dus meteen op de grond. Al schuilend achter een struik riep hij om eten. Wat hij ook zorgvuldig en regelmatig kreeg van zijn ouders.

Na 2 dagen oefenen konden ze aardig vliegen, want de ouders sti- muleerden dit door na 2 dagen voornamelijk alleen nog op de stok eten te geven. Van deze 3 jongen heb ik er nog 2 over wat ik voor

elspreeuw -

de eerste keer toch wel een heel goed resultaat vind. Ze hebben ook alle twee al meegedaan aan de Nederlandse kampioenschappen in Apeldoorn. De ene had 89 en de ander zelfs 92 punten. Al met al voor vogels van 7 maanden zeer zeker geen slecht resultaat.

Enkele opvallende eigenschappen

Wat valt mij zoal nog op aan het nest van de roodvleugelspreeuwen?

- Het nest is nog net zo schoon als voordat er eieren in gelegd werden.
- Er ligt bij ieder legsel een veertje onder de eieren.

Over het schone nest kan ik kort zijn. Wanneer de jongen hun ontlasting hadden gedaan, ging de man of pop direct het broedblok in om dit eruit te halen en op de bodem van de volière te gooien. Er bleef echt niets in liggen.

Het veertje onder de eieren vind ik iets heel vreemds. Graag zou ik willen weten welke ervaring andere mensen hiermee hebben.

De voeding

Ik voer mijn vogels goed ijzerarm universeel voer. Daarbij geef ik in een apart bakje vruchtenpaté dat zeer gretig gegeten wordt. Verder krijgen ze bij mij het hele jaar door meelwormen en rond maart/april ga ik dit opvoeren. Wanneer er jongen zijn, geef ik buffalowormen en krekels van het formaat 5. Verder krijgen ze bij mij regelmatig een appel, die zeer zeker niet geschild hoeft te worden. Met hun scherpe en stevige snavel kunnen ze deze heel goed aanpikken. Avocado, kiwi en mango vinden ze ook heel erg lekker. Maar die krijgen ze alleen in de zomer. De krekels worden door de spreeuwen doodgeslagen op het broedblok waarna ze gegeven worden aan de jongen. Zelf eten ze hier zo min mogelijk van, als ze jongen hebben. Pas wanneer het tijd wordt dat de jongen zelf gaan eten, zullen ze zelf overgaan tot het eten van de krekels.

Op 7 juli zijn de ouders weer begonnen met paren en op 11 juli lag al weer het eerste ei. Het tweede ei lag er op 13 juli. Jammer genoeg ging ik net op vakantie en werden de vogels door iemand anders verzorgd. Wat de grootste ramp is voor iemand die voor een ander de vogels moet verzorgen, gebeurde dan ook. De eieren waren weg. Dus helaas is er van dit legsel niets terecht gekomen.

De tweede week van augustus begonnen de vogels weer te paren en

op 17 augustus werd het eerste ei gelegd. Het tweede ei werd op 18 augustus gelegd. Helaas is alleen het 1e ei uitgekomen. Ook is dit jong nog op 7 september geringd. Maar helaas heeft deze vogel het niet overleefd. Waarom? Ik weet het niet. Maar we houden moed. Momenteel zijn ze alweer zeker 2 maanden druk bezig met het maken van een nest. Tot februari had ik totaal geen nestmateriaal in de volière gedaan. Het enige waarmee ze een nest gingen maken, was modder. En vanaf begin februari heb ik weer kokosvezel in de volière gedaan, dat allemaal al weer is verwerkt in het nest.

In tegenstelling tot wat andere kwekers ervaren, broeden mijn vogels dus in een broedblok. Van andere kwekers verneem ik dat ze of op een broedblok of in een mandje hun nest maken.

Van de twee mannen die ik heb overgehouden aan de kweek van 2006 heb ik er 1 weggedaan en hiervoor in de plaats is een jonge pop gekomen. Ik wil met dit koppel gaan uitzoeken wat in hun genen speelt. De pop die ik van een andere kweker heb, is grootgebracht in een mandje. En de man die ik gekweekt heb, in een broedblok. Ik geef de vogels beide broedgelegenheden in de volière en ben benieuwd wat daaruit zal komen.

Kijk ook eens op de site: <http://www.westlandsevogelvrienden.nl>

Tekst en foto's Carllinda van der Meer, Naaldwijk
secr@westlandsevogelvrienden.nl

Over kanaries gesproken

Bonte kanaries gevraagd

Bonte kanaries gevraagd. In lijn met het artikel over de Kleine Grasparkieten in het meinummer van Onze Vogels van keurmeestervereniging Tropische vogels en Parkieten hierbij enige informatie over het vragen van bonte kanaries op de tentoonstellingen.

Op verzoek van de Bondraad en het Hoofdbestuur heeft het bestuur van de keurmeestervereniging Kleur- en Postuurkanaries eisen opgesteld waaraan bonte kanaries zouden moeten voldoen. Dit is gebeurd om te bereiken dat vogelliefhebbers die zich niet specialiseren in kleurkanaries toch te interesseren voor het meedoen aan onze tentoonstellingen. Het gaat hier in de praktijk vooral om mensen die kanaries kweken in gezelschapvollières of om beginnende vogelliefhebbers. We hopen hiermee de deelname van deze liefhebbers aan de tentoonstellingen te stimuleren. We doen dit voor een proefperiode van drie jaar. Na deze drie jaar wordt een nieuwe beslissing genomen over dit fenomeen. De Bonte kanarie kan in deze periode ingezonden worden op alle tentoonstellingen behalve de Bondsshow en de districttentoonstellingen.

Het is natuurlijk niet de bedoeling om via een achterdeur op deze manier toe te staan dat vogels die in feite kleurkanaries zijn, echter met een enkele bonte staartpen of bont nageltje, alsnog toe te laten op de tentoonstellingen. Hier is met de opstelling van de eisen rekening gehouden.

Waar moeten de bonte kanaries aan voldoen?

Er wordt verlangd dat de vogels duidelijk bont zijn (meer dan een enkele bonte veer, vleugel- of staartpen of bonte nagel). De graad van bontheid dient minimaal 20% te zijn.

Verder behoren de grootte en vorm van de bonte kanarie die van de kleurkanarie op redelijke wijze te benaderen en daarmee duidelijk af te wijken van de bestaande rassen bij de postuurkanaries.

Bij de beoordeling van de kleur wordt vooral gelet op de egaliteit van de (lipochroom- c.q. vetstof-)kleur. De lipochroomkleur dient zuiver wit, geel, oranje of rood te zijn, deze kleuren mogen niet met elkaar vermengd zijn als gevolg waarvan een vlekkelig beeld ontstaat.

Aan de bontheid op zichzelf worden geen eisen gesteld. Gelijk getekendheid is een pluspunt.

Bij de beoordeling zijn de kenmerken van het melaninebezit (pigment) niet van belang. In deze zin is ook niet van belang uit welk melanineserie (Zwart, Bruin, Agaat of Isabel al of niet in combinatie met mutaties op deze series) de vogel voorkomt.

De keurlijst

Voor de beoordeling van de bonte kanaries wordt als keurlijst gebruik gemaakt van de lijst van de kleurkanaries.

Rubriek kleur (schaal 1)

De bonte kanaries worden gekeurd in schaal 1. In deze rubriek kan de vogel, in theorie, 55 punten behalen. In de praktijk is het te geven maximum 52 punten. Er worden minimaal 42 punten gegeven.

In de eerste plaats wordt hier de zuiverheid

van de lipochroomkleur (vetstofkleur) beoordeeld. Al naar gelang er afwijkingen op de kleuregaliteit worden geconstateerd worden er punten in mindering gebracht. Wanneer de kleur duidelijk vlekkelig is (combinatie van twee of meer kleuren) worden minimaal 4 punten in mindering gebracht. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen intensief en schimmel. Te zware intensiviteit of te zwaar schimmelbezit zal afbreuk doen aan de kleuregaliteit en daarmee tot puntenafrek leiden.

Over kanaries gesproken

Eventuele aanwezigheid van de ivoorfactor leidt niet tot aanpassing van de beoordeling. Beoordeling bontheid: de voorkeur wordt gegeven aan vogels met 40-60% bontheid en vervolgens een grote mate van gelijk getekendheid van deze bontheid. Naarmate hier minder aan wordt voldaan worden er punten in mindering gebracht.

Overige rubrieken

De overige rubrieken zijn gelijk gehouden aan de reeds bestaande eisen van de kleurkanaries, deze zijn uitvoerig beschreven in de al langer bestaande standaardreizen kleurkanaries en worden hier niet herhaald.

Onherstelbare gebreken en zieke vogels

Bij het constateren van een onherstelbaar gebrek of bij vogels die ziek zijn of die (zichtbaar) in het bezit zijn van ongedierte worden geen punten toegekend. Deze vogels worden niet als TT-vogel beschouwd.

Onherstelbare gebreken kunnen zijn:

- Missen van een nagel of teen.
- Vergroeiingen aan nagels, poten of snavel.
- Lumps.
- Missen van een oog.

Bestuur keurmeestervereniging Kleur- en Postuurkanaries
Foto's: Jean Dirks

Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders

Tijdens een COM congres te Parijs in 2004 zijn afgevaardigden van beide bonden er in geslaagd belangrijke wijzigingen door te voeren op de keurlijst sectie B, de Waterslagers. Mede als gevolg van dit resultaat zijn in beide technische commissies afspraken gemaakt deze keurlijst als gezamenlijke keurlijst in Nederland te gaan gebruiken. De nieuwe keurlijst zal gelijktijdig door beide bonden bij start van het komende keur seizoen 2007-2008 worden ingevoerd. Aan de inhoudelijke wijzigingen, de lay-out en de invoering van de nieuwe keurlijst zijn diverse bijeenkomsten met de keurmeester Waterslagers van beide bonden voorafgegaan. De bijeenkomsten hebben boeiende en levendige discussies opgeleverd over vooral technische zaken. De uiteindelijke beslissing is genomen tijdens een gezamenlijk overleg van beide bonden op 24 maart 2007 waarbij opnieuw alle keurmeesters aanwezig waren en is later bekrachtigd door de Bondsraad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en de technische commissie van de Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders. Zoals bij vrijwel alle wijzigingen zijn er voor en tegenstanders, dat zal ook nu niet anders zijn. Het meest belangrijke aspect is dat de wijzigingen GEEN gevolgen hebben voor u als kweker liefhebber, we vragen op de wedstrijden dezelfde Waterslagers als voorgaande jaren en dat zal ook de komende jaren niet wijzigen. Waarom dan de nieuwe keurlijst zult u zich misschien afvragen. Daar zijn meerdere redenen voor. Door de verder toenemende keurmeester tekorten werken we steeds meer en beter samen. Tijdens besprekingen en bijeenkomsten lijkt het vaak een groep in plaats van twee. De denkwijze over technische zaken is

vrijwel gelijk, maar er zijn natuurlijk ook verschillen weg te werken, denk aan het toekennen van predicaatpunten. Uitwisseling kan nog beter vorm worden gegeven door bij beide bonden met dezelfde keurlijst te werken. Verdere technische samenwerking was bij beiden al erg lang een wens. Nu we dezelfde keurlijst gaan gebruiken is de volgende stap dat we dezelfde technische invulling aan de keuringen gaan geven. Dat doen we door gezamenlijke technische dagen te houden en gebruik te maken van dezelfde lesstof bij scholing en opleiding. Om de aansluiting met omliggende landen niet nog meer te verliezen willen we overstappen naar de COM keurlijst in plaats van een andere mogelijkheid, een nieuwe Nederlandse keurlijst. Bij gezamenlijke wedstrijden, denk onder andere aan De Nachtegaal te Rijssen en de Twentsche Waterslagers te Oldenzaal, maar ook op andere wedstrijden waar leden van beide organisaties in kunnen schrijven, is het erg prettig werken voor keurmeester en liefhebber dat er een en dezelfde keurlijst is. We willen beiden een duidelijke keuze maken voor Waterslagers met een geslagen lied en zijn er van overtuigd dat deze nieuwe keurlijst daartoe de mogelijkheden biedt. De consequenties als gevolg van invoering zijn divers. Voor verenigingen betekent het bestellen van nieuwe keurlijsten Waterslagers. De keurmeester en de kweker liefhebber zal moeten wennen aan een gewijzigde lay-out. Ook zal de liefhebber kennis maken met de toer de Chor (was tot nu combinatie met de Knor) en een afscheid moeten nemen van een bestaand begrip Nachtegaalaccent. Daarbij zijn de Woeten, Soeten en Tjonken van de nieuwe keurlijst

verdwenen en zullen de punten direct vermenigvuldigd worden. Door het verdwijnen van de Tjonken bij Staaltonen en de Soeten bij Fluiten, zijn deze toeren direct "meer waard" geworden. Door het direct vermenigvuldigen in plaats van onderaan de keurlijst de punten maal drie te vermenigvuldigen, ontstaat de mogelijkheid de toeren beter te waarderen. Over dit aspect en de verdere technische gevolgen zullen de komende maanden nog publicaties volgen. Wat nu nog ontbreekt, is een standaard voor de Waterslagers op COM niveau. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het herschrijven van de standaard die we in Nederland zullen gebruiken. Herschrijven is nodig om de kleine verschillen tussen de standaard van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en die van de Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders weg te werken. Ook het verdwijnen van toeren en begrippen moet worden verwerkt en kan wat ouderwets taalgebruik worden aangepast. Bij COM Nederland is op tijd door beide Bonden een voorstel ingediend om de Nederlandse standaard aan te nemen als Internationale COM standaard. Dit voorstel zal aan de keurmeestertak van het COM het OMJ worden voorgelegd en zeer waarschijnlijk zal er opnieuw een congres te Parijs nodig zijn het voorstel ter stemming te krijgen. Er is nog geen zicht op de doorlooptijden van ons voorstel.

Dit artikel is geschreven door de Technische Commissie Waterslagers van de Algemene Nederlandse Bond van Vogelhouders en de Keurmeesters Vereniging Zang van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

Mijn kweek met wildkleursijsjes 2006

In mijn voliëre van 3.10m breed en 5m lang, 2m hoog zaten 4 koppels wildzangvogels en wel een koppel Europese kleine putters, Europese kleine goudvinken, kleine barmsijsjes en wildkleursijsjes.

Dit koppel sijszen had een goede band met elkaar, voerde elkaar de hele dag door en stoorde zich aan niemand. De vogels bouwden hun nest in een conifeer op een hoogte van ongeveer 1.40m. Dit gebeurde vrij laat, begin juni en op 6 juni hadden zij hun eerste ei en op 9 juni hun laatste. (De eieren zijn steeds vervangen door kunstieren tot het laatste ei.) De drie eieren werden goed bebroed door de pop en de man verzorgde de pop goed. Op 21 juni kwamen de drie eieren uit. Na controle de volgende dag bleek dat de ouders goed voerden, omdat de kropjes van de jonge sijsjes goed vol zaten.

nest jonge sijszen

Het voer

Het basisvoer bestaat uit wildzangvoer. Verder meelwormen, herderstasje, paardenbloem en een zelf samengesteld krachtvoer bestaande uit 1 kilo Orlux[®] kanariekrachtvoer, 1 kilo Orlux[®] eivoer, 1 gekookt ei, 1/2 liter halfvolle melk, 1 eetlepel azijn en 1 theelepeltje honing. Dit wordt gemaakt door beide Orlux[®]voeren bij elkaar te doen, de melk aan de kook te brengen en dan de eetlepel azijn erdoorheen te kloppen, zodat de melk gaat klonteren. Dan alles in een oude panty gieten en dit onder koud water meerdere malen goed afspoelen, zodat alleen een dikke massa overblijft, en dit goed uitknijpen. Meng dit door het Orlux[®] voer, voeg hier ook de theelepeltje honing bij en het fijngesplette ei, mix dit goed door elkaar en voeg wat water toe, zodat het net niet aan de handen blijft plakken. (Doe de rest in bakjes en vries het in.)

Dit voer al vroeg in het voorjaar iedere dag vers en in een klein bakje geven en hiernee doorgaan zo lang de kweek duurt. Daarna langzaam verminderen. Op 25 juni heb ik de drie jongen kunnen ringen en ze zagen er goed uit. De ouders hebben ze dan ook goed gevoerd, zodat de eerste twee het nest verlieten op 15 juli en de laatste op 16 juli. Helaas vond ik er later één dood terug in het nachthok. Dit jong was wel naar binnengegaan door een van zijn ouders te volgen, maar heeft waarschijnlijk niet meer de uitgang kunnen vinden. De andere jongen werden door hun ouders, nadat zij waren uitgevlogen, goed gevoerd. Zij groeiden snel op tot mooie jonge sijszen. De twee jongen zijn goed door de rui gekomen. Het resultaat van deze kweek is 1 jonge man en 1 jonge pop.

Tekst en foto's: P.J.Michels.

de drie jonge sijszen vlak voor het uitvliegen

twee jonge sijszen (links onder de moeder)

Speciaalclub Insecten- en Vruchtenetende Vogels

Aangesloten bij de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

Spreeuwen

Familie Sturnidae.

We kennen hier vele geslachten. Spreeuwen komen over de gehele wereld voor. Oorspronkelijk stammen ze uit Afrika en Zuidoost - Azië. Met name de bontgekleurde soorten komen veel voor bij onze leden. Het zijn makkelijkke en vaak kleurige vogels die goed tegen ons klimaat kunnen en een eenvoudige verzorging vragen. Sociaal gezien moeten ze in paren of met meerdere worden gehouden. Met veel soorten wordt regelmatig gefokt. Ze zijn nieuwsgierig en brutaal. De meeste spreeuwen zijn holenbroeders, gewoonlijk vinden wij de nesten in boomholten, rots- en muurholten, minder vaak echter op de grond. Sommige soorten maken nesten die lijken op die van weervogels. Bijvoorbeeld de Aziatische glansspreeuw - *Aplonis panayensis* die zich al meerdere malen in volières heeft voortgeplant. Vele soorten broeden in kolonies. Een bekende koloniebroeder is de Molonietispreeuw die regelmatig gefokt wordt.

Spreeuwen leggen 3 tot 6 eieren. In de broedperiode zijn ze agressief. De grotere soorten moeten natuurlijk niet met te kleine vogels worden samengehouden. Als nestmateriaal gebruiken zij vaak diverse grassen en vezels, groene bladeren, vaak wordt het nest gevoerd met veertjes en dierenhaar. De meeste spreeuwensoorten die bij ons gehouden worden zijn tevreden met een ruime, beplante en goed beschutte buitenvolière voorzien van een matig verwarmde binnenvolière. Met een prima ijzerarm universeelvoer of vruchtenpaté, aangevuld met wat fruit en diverse soorten levend voer komen de meeste spreeuwensoorten regelmatig bij de vogelliefhebbers tot voortplanting. Nogmaals; niet samen met kleinere vogels huisvesten, ook meerdere soorten bij elkaar is niet altijd aan te bevelen.

In deze spreeuwenartikelen willen we onze pijlen richten op de Afrikaanse glansspreeuwen en wel uit het geslacht *Lamprotornis*. Deze Afrikaanse soorten schitteren door hun meestal metaalachtig glanzend verenkleed, soms hebben ze zelfs een prachtig verenpak met diverse kleuren. Een uitzondering maakt hier de Fischer's glansspreeuw - (*L. fischeri*), die eenvoudig grijs van kleur is. In Afrika omvat deze groep drieëntwintig donkere, glanzende soorten met verschillende staartlengtes, die tot het geslacht *Lamprotornis* behoren. Bekende soorten zijn de purperglansspreeuw (*L. purpureus*), met zijn goudge ogen en zijn prachtige glanzende purperblauwe bevedering, de driekleurige glansspreeuw (*L. superbus*), de Emerald glansspreeuw (*L. iris*) en de groene glansspreeuw (*L. chalybaeus*), de schitterende koningsglansspreeuw (*L. regius*) en voor velen onder ons de aller-mooiste der spreeuwen, de amethistglansspreeuw van het geslacht *Cinnyricinclus*. Met een fokverslag van beide soorten willen we deze artikelen over de Afrikaanse spreeuwen afsluiten.

Voor onze Afrikaanse glansspreeuwen moeten we nestblokken (spreeuwenkasten) ophangen. Enkele van de drieëntwintig Afrikaanse soorten waarmee binnen de Speciaalclub van Insecten- en Vruchtenetende Vogels veel gefokt is zijn: de driekleurige glansspreeuw - *Lamprotornis superbus*, en de purperglansspreeuw - *Lamprotornis purpureus*. In mindere mate is succesvol gefokt met de Emerald glansspreeuw - *Lamprotornis iris* en de groene glansspreeuw - *Lamprotornis chalybaeus*.

Ook op de Bondskampioenschappen van de NBVV zijn het geen onbekende soorten. Met de herinnering in gedachten en kijkend naar de schitterende foto's bij dit artikel gaat ons "vogelhart" meteen weer harder kloppen. Prachtige vogels om mee te fokken, maar: "WAAR HAAL IK ZE VANDAAN?" Gezien de importstop (voorlopig tot 1 juli 2007) zijn we aangewezen op exemplaren die door liefheb-

driekleurige glansspreeuw

bers te koop aangeboden worden. Internet biedt uitkomst, maar onderlinge contacten van leden van de Speciaalclub van Insecten- en Vruchtenetende Vogels helpen met uitwisselen van (jonge) vogels om zodoende weer fokstellen samen te stellen. Heel belangrijk in dit verband is de deelname aan onze BESTANDSREGISTRATIE welke voor leden van onze Speciaalclub gratis toegankelijk is. Voor meer informatie: zie onze website: www.vogelspeciaalclub.nl. Goede informatie is een must, in het bijzonder voor insecten- en vruchtenetende vogels. Vandaar dat wij U met onderstaande fokverslagen alvast een indruk willen geven van de mogelijkheden om met deze Afrikaanse glansspreeuwen van het geslacht *Lamprotornis* succesvol te fokken. Onze dank gaat hierbij uit naar de leden H.C. Lammers, A. van Driel, H. Bontenbal, H. de la Ruelle, C. Kreileman, H. Wareman, C. Steijvers en J. Dathijn wiens verslagen voor publicatie in de Voglexpresse (het 2-maandelijkse clubblad van de Speciaalclub van Insecten- en Vruchtenetende Vogels) wij gebruikten en bewerkten om deze artikelen samen te stellen.

Fok met de driekleurige glansspreeuw - *Lamprotornis superbus*
In het voorjaar kwam ik in het bezit van een koppel driekleurige glansspreeuwen. De vorige eigenaar wilde de vogels kwijt nadat ze een nest hadden gemaakt en zich toen vrij agressief tegenover de andere medebewoners gedroegen. Ze werden in een volière geplaatst van 2 meter lang x 1 meter breed x 2 meter hoog. De bodembedekking bestond uit aarde zonder beplanting. Dat de vogels het goed naar hun zin hadden bleek al gauw, want na drie dagen hadden ze al een compleet nest gemaakt in een broedblok van 26 cm hoog x 40 cm breed en 15 cm diep; het invlieg gat was 8 cm. Na negen dagen lagen er vier blauwgroene eieren in. Omdat het allemaal zo snel ging dacht ik in eerste instantie dat de

Fischer's glansspreeuwen net uitgevlogen

eieren onbevruucht zouden zijn, maar tot mijn verbazing kwamen alle vier de eieren uit na ongeveer 14 dagen broeden. De jongen groeiden snel en toen ze vijf dagen oud waren heb ik ze geringd met 5 mm ringen.

Toen ik na 14 dagen de jongen weer controleerde zag ik tot mijn grote verbazing dat drie van de vier jongen spreidpoten hadden. De oorzaak hiervan was vermoedelijk dat het nest nog niet helemaal klaar was toen de pop aan het leggen ging. Op de plaats waar de jongen lagen was bijna geen nestmateriaal aanwezig en werden de jonge vogels door hun ouders plat op de houten bodem van het broedblok geperst. Na ongeveer 24 dagen vloegen de vier jonge vogels uit; twee vogels zagen er normaal uit, de twee andere hadden hun poten gespreid en konden daarom niet op een zitstok blijven zitten. Toen ze zeven dagen uitgevlogen waren en er geen verbetering optrad heb ik ze met veel pijn en moeite maar uit hun lijden verlost. De twee andere jongen waren mooie vogels. Tijdens de opfok hadden de drieleurige glansspreeuwen de beschikking over veel levend voer, o.a.: miereneieren, tebolarven, meel- en buffalowormen. Dit voer hadden ze de gehele dag tot hun beschikking.

Fok met de purperglansspreeuw - *Lamprolornis purpureus*

Vier vogels werden gekocht omdat de kans dan groter was dat er een koppel tussen zat. Ze werden ondergebracht in een volière van 5 m lang x 2.20 m hoog en 1.15 m breed met aansluitend een nachthok wat in de schuur is gebouwd. Hierin zaten de glansspreeuwen samen met grijskopspreeuwen, halsbandvinksnavelbuulbuuls, timalies en tangara's. In deze volière kwamen de vogels goed de winter door en in het voorjaar werden de vogels weer in hun eigen volière ondergebracht. De purperglansspreeuwen werden ondergebracht in een volière van 2 m lang x 1,15 m breed en 2.20 m hoog waarin diverse nestblokken waren opgehangen. De volière is beplant met diverse grassen, bloemen en met rode bessenstruiken, zodat de onderste helft dicht beplant is en de bovenste helft vrij open met daarin nog wat aangebrachte boomtakken; dit is wat volgens mij de vogels het fijnste vinden.

Na enkele weken begon ik al wat van paarvorming waar te nemen daar er steeds twee vogels dicht bij elkaar bleven. Dus nu maar hopen dat dit werkelijk een stel zou zijn. Ook begonnen de vogels de nestblokken te inspecteren. Ze kozen de grootste blok uit en begonnen hem ook te verdedigen tegenover de andere glansspreeuwen. Tevens zaten ze nu ook de andere glansspreeuwen achterna wat tot gevolg had dat ze een andere glansspreeuw simpelweg doodden. Ze duldden geen soortgenoten meer in hun nabijheid. De andere glansspreeuw heb ik nog op tijd uit kunnen vangen. Hierna begonnen de glansspreeuwen met de bekleding van het nestblok wat een hoogte heeft van 45 cm, een doorsnede van 25 cm en een invleggat van 7 cm. Dit deden ze met diverse grassen en bladeren van de bessenstruik. Tevens begonnen de vogels te baltsen wat bestaat uit het buigen naar elkaar en het maken van zachte geluiden. Vervolgens werd de man nog agressiever en begon ook de vogels in de naastgelegen volières te verjagen als ze tegen het gaas gingen hangen.

De voeding van de vogels werd nu aangepast: Aves B en Claus bruin, aangevuld met meelwormen bovenop het voer zodat ze dat automatisch opnamen, daar ze volgens mij alleen maar meelwormen aten. In het nest werden drie eieren gelegd. Deze werden in ongeveer twee weken uitgebroed. Het broeden begon waarschijnlijk bij het tweede ei, omdat het derde ei een dag later uitkwam wat ik kon zien aan de lege eierdoppen die naar de andere kant van de volière werden gebracht. De volgende dag wilde ik een nestcontrole uitvoeren wat de vogels gewillig toelieten. Toen bleek dat alle jonge vogels waren verdwenen. Weer een ervaring en een teleurstelling rijker. Maar ik hoopte dat de vogels weer snel aan een volgend legsel zouden beginnen en dat gebeurde dan ook.

Wederom werden er drie eieren gelegd die door de pop alleen werden uitgebroed. Op 2 juli twee jongen en op 3 juli kwam het derde ei uit. De jongen werden door beide oudervogels gevoerd en alles leek voorspoedig te gaan, maar op de vierde dag werd een jonge vogel

Purperglansspreeuwen met jongen - midden

uit het nestblok gegooid en dood op de grond aangetroffen. Op de vijfde dag heb ik de overige jongen geringd met 4,5 mm ringen die ik van tevoren had beplakt met leukoplast. Ongeveer de tiende dag gingen de ogen open en begonnen de veerstoppels ook al door te komen. Helaas is na veertien dagen weer een jong uit het nestblok gegooid en dood op de grond aangetroffen, dus nu maar hopen dat dit niet ook nog met het laatste jong zou gebeuren. Op 24 juli is dit uitgevlogen. Qua uiterlijk waren de vleugels dof van kleur, verder had het jong een dof zwarte kleur op kop en borst en de ogen grijs in plaats van geel. Ook was de jonge vogel kleiner dan de beide oudervogels.

De jonge glansspreeuw werd hierna nog geruime tijd door beide oudervogels gevoerd. Na het uitvliegen was hij nog een keer terug gegaan op het nest, maar daarna bracht hij de nacht door samen met de oudervogels. Het liefst tussen beide ouders in. Hij bleef nog ongeveer drie maanden zonder problemen bij de oudervogels en is nadien ondergebracht in een grotere volière samen met andere vogels.

driekleurige glansspreeuw met jong boven

Fok met de Fischer's glansspreeuw - *Lamprotornis fischeri* Algemene beschrijving.

Een vogel die we niet vaak tegen komen in onze volières is de Fischer's glansspreeuw uit Zuid-Somalië, Kenia en Noord-Tanzania. We vinden ze voornamelijk op droge open landschappen met veel Acacia's. Daar leven ze in paren en groepjes, vaak zien we ze op de grond op zoek naar vele insecten, termieten en sprinkhanen. Tevens doen zij zich tegoed aan diverse soorten bessen en fruit. De jongen worden grootgebracht met vlinders (*Lepidoptera*) en rupsen. Ook zijn de vogels regelmatig te zien met Lelspreeuwen (*Psittophora cinerea*). Zijn metaalachtige zang lijkt op die van de Woudwever (*Ploceus bicolor*).

Litterlijke geslachtsverschillen zijn niet te zien bij deze 18 cm metende vogels. Het mannetje weegt ongeveer 51 gram.

Het fokverslag.

Begin maart kwam ik in het bezit van vier Fischer's glansspreeuwen, waarvan het geslacht mij onbekend was. De vogels werden ondergebracht in een geheel overdekte volière van 3 meter lang x 1,60 breed meter x 1,90 meter hoog. In de aanwezige taxusbos van 1,80 meter hoog begonnen de vogels een prachtig weverachtig nest van hooi en stro te weven, de binnenzijde werd afgewerkt met zachte veertjes. Het eerste ei werd gelegd op 18 mei. In totaal werden 5 eieren gelegd. Vanaf het derde ei werd gebroed. De eieren werden steeds door een en dezelfde vogel bebroed. Na 14 dagen werden de eerste 3 jongen geboren en de dag daarna volgden er nog twee. Alle jongen werden gevoerd met levende buffalowormen, na een week kregen ze ook witte meelwormen. Tot onze verbazing voerden alle vier de "ouder" vogels de jongen. Het blijken dus kolonievogels te zijn. Op de leeftijd van 7 dagen heb ik de jongen geringd met 4,5 mm ringen. Toen de jongen zestien dagen oud waren vlogen ze alle vijf uit, dit vind ik zelf erg vroeg voor een spreeuw. Vanaf het uitvliegen van de jongen werden de oudervogels zeer agressief op alles wat in de buurt van de jongen kwam. De jonge vogels zijn identiek aan de volwassen vogels, alleen de lichte ring om de ogen ontbreekt nog. Alle jongen zaten begin juli zelfstandig op stok. Negentien dagen na het uitvliegen van de jongen begon de pop opnieuw met leggen.

Noot redactie.

Ook bij driekleurige glansspreeuwen (*Lamprotornis superbus*) komt het voor dat alle familieleden en oudere jongen de jongste jongen voeren. Het is altijd weer een leuk gezicht als zij in groepsverband rondtrekken. Voorts zijn deze vogels totaal niet bang voor de mensen. Ze verschuilen zich overdag niet tussen de struiken. Integendeel, vaak kun je ze een zonnebad zien nemen. Een heel ander bad dat de "driekleur" nogal eens neemt is het mierenbad. Bij dit zogenaamde "Anting" gaat hij met zijn veren wijd uit elkaar midden op een mierenpad zitten. De vogel pakt de mieren op en wrijft ze dood tussen de veren. Hierbij wordt de mier onthoofd en komt het mierenzuur op de huid terecht wat een aangename prikkeling geeft.

Wij kunnen ons voorstellen, dat er mensen zijn die graag meer informatie wensen en/of met deze soort vogels zouden willen fokken. Voor meer informatie zie onze website: www.vogelspeciaalclub.nl

Redactie Vogelexpressie / Bestuur Speciaalclub Insecten- en Vruchtenetende Vogels
(wordt vervolgd)

Duits fallow grijsgroen man. (rode ogen met witte iris)

Dit is zo'n zeldzame kleurslag dat ik er de afgelopen 25 jaar hoogstens een stuk of tien à vijftien van heb mogen keuren. Als er zo weinig met een zeldzame kleur gekweekt wordt, kun je moeilijk verwachten dat de kwaliteit omhoog gaat. Toch kan het een uitdaging zijn een aantal fallows te gaan kweken. Waarom, zult u zich misschien afvragen? Als je er tien kweekt zul je hier zeker geen hoog klasment mee spelen, maar... is dat het enige waar wij voor kweken, hoge punten? Er zijn genoeg kwekers in ons land die op ledere show waaraan zij meedoen, wel tien vogels hebben die negentig of meer punten halen. Zou het dan geen uitdaging zijn om ook een stuk of vijf fallows in te zenden die mogelijk 88 punten halen met een uitschieter van 90 punten? Je valt hiermee meer op dan met het hoge klasment van je overige vogels en je bewijst de grasparkietensport een grote dienst! Je voorkomt namelijk dat de fallow geheel uit beeld verdwijnt.

Lichtgroen pop.

Een prachtig lichaamsformaat met daarop een zeer goede kop met een mooi ingetrokken snavel in een aantrekkelijk diep masker. De buitenste keelstip is goed groot, maar de volgende stip is te klein. Je kunt aannemen dat dit een onderliggende stip is die men heeft laten zitten, omdat de goede stip er door de rui niet was. De vleugeltekening mag dan wel wat regelmatig zijn, maar de ondergrondkleur van de tekening is goed geel.

rozetkuif grijsgroen.

Niet zo zeldzaam als de fallow en ik krijg er ieder jaar wel een stuk of tien van te keuren, maar toch is dit een mutatie die meer aandacht van de al gevestigde grote kwekers zou moeten krijgen. Want het moet toch een uitdaging zijn om dit erbij te doen! Het is toch leuk als je tegen jezelf kunt zeggen: ik kweek goede vogels waarbij topvogels zitten, maar ik doe ook iets meer dan de gemiddelde liefhebber. Ik probeer een zeer moeilijke mutatie te verbeteren en voor de liefhebberij te behouden! Kwalitatief is het niet zo'n enorme vogel, maar de rozetkuif is goed rond en de kweker heeft heel slim al gezorgd dat er grote goed geplaatste stippen in het masker zitten. Nu moet hij de komende jaren nog zorgen dat er meer volume in de schouderpartij en de nek komt.

Lichtgroen man.

De vogel staat op de grond, maar toch kun je de sierlijkheid van deze vogel goed zien. Op zijn brede schouders staat een goede volle nek en een kop die goed getoond wordt. Voeg hierbij de prettige maskerdiepte en mooi geplaatste spots en je hebt een plaatje van een vogel waarnaar je graag mag kijken! Toch heeft deze vogel ook wel punten die voor verbetering vatbaar zijn. De broekbevedering is aan de lange kant en in de gele ondergrondkleur van de tekening zien we nog wat groen, zogenaamd opalineffect.

Jan Bouwmeester

**Vogelbespreking
door**

Jan Bouwmeester

Even Voorstellen

Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai

De Mexicanen bestaan uit 3 soorten waarvan we de Sonora blauwstuitdwergpapegaai niet in Europa aantreffen

Forpus cyanopygius (Scauncé, 1856)

Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai

F. c. insularis (Ridgway, 1888)

Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai

F. c. pallidus (Brewster, 1889)

Sonora blauwstuitdwergpapegaai

Binnen de Nederlandse Forpussen Club, NFC, zijn we ruim een tiental jaren bezig om de Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai en de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai "op papier" te krijgen.

Het probleem zit hem in de beschrijvingen van de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai, in de media komen we verschillende afbeeldingen tegen evenals beschrijvingen, maar deze komen niet overeen met de vogels zoals wij ze bij de kwekers aantreffen.

Vooraf een artikel van Rosemary Low zaaide verwarring waarin ze veronderstelde dat de Tres-Marias waarschijnlijk niet in Europa voorkomt. Hierdoor hebben we lang getwijfeld of we nu wel de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai in onze hokken hadden of juist niet. Het belangrijkste deel uit haar artikel leest u hieronder.

"De Tres-Marias Forpus verschilt van de nominaatvorm, omdat hij donkerder groen is aan de bovenzijde. De man heeft een hemelsblauwe tint aan de onderzijde: de zijkanten van de kop zijn geelgroen. Het blauw van de staart en stuit is donkerder dan van de nominaatvorm." Het gehele artikel kunt u vinden in het maandblad van de NFC, jaargang 1999 nummer 2 pagina 12, 13 en 14.

Gelukkig kunnen wij u melden: "Mexico, Mehexihcoho", wij zijn eruit! Op de show van de PS Twente in Hardenberg, waar wij als NFC al van oudsher onze pr-stand hebben staan en ook onze forpussen showen, was Rosemary Low te gast. Natuurlijk hebben wij deze kans niet voorbij laten gaan en een afspraak met haar gemaakt. Op de vraag hoe zij het had klaargespeeld een bezoek te brengen aan de Tres-Mariaseilanden (gevangenis-eilanden), antwoordt zij dat ze daar niet geweest was. Zij had op de Tres-Mariaseilanden gevangen vogels op het vasteland kunnen bekijken. Miguel-Angel Gomez-Garza en Daniel Garza-Tobon van de Foundation ARA uit Monterrey hadden de vogels voor haar gevangen en naar het vasteland gebracht. Vervolgens kwam de "hemelsblauwe" borst ter sprake. Zij ontkrachtte stellig het verhaal en vertelde dat dat een foute weergave van haar verhaal was geweest, een al te enthousiaste journalist had haar verkeerd geïnterpreteerd. Zij vertelde dat wanneer de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai opvloog en de zon erop scheen, er een blauwe schijn was waar te nemen. Dat is precies wat wij bij onze Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai ook hebben waargenomen. Tot slot hebben we met haar de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai in de hand genomen en de vogels van alle kanten bekeken. Zij bevestigde dan ook tot ons geluk dat dit de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai zijn zoals zij die in Mexico had gezien.

Dan nu voor het eerst aan u getoond:

Forpus cyanopygius, Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai

Verspreiding

West-Mexico, westwaarts begrensd door de Golf van Californië en in het oosten door de Stille Oceaan tot de uitlopers van de westelijke Sierra Madre ongeveer tot Durango. In het noorden tot aan het Sinaloadistrict, daar aansluitend tot aan het zuidelijke Sonoradistrict

voor het ras *F. c. pallidus*. In het zuiden reikt het leefgebied van de nominaatvorm tot aan Colima. Aansluitend tot aan de kust van Nayarit en op de Tres Mariaseilanden leeft het ras *F. c. insularis*.

Forpus c. insularis, Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai

Verspreiding

Op het vasteland alleen in de kuststrook van Nayarit in West-Mexico, evenals op de nabij gelegen Tres Marias-eilanden.

koppel Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai

koppel Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai

Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai man

Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai man

Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai pop

Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai man

Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai pop

Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai pop

vergelijk mannen

Links: Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai en rechts Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai

bovenzijde vleugels onderzijde vleugels

stuiten

Wat vooral opvalt aan de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai, is dat het oog groot en rond is en dit relatief laag in de schedel geplaatst is, tevens valt de fijne smalle snavel op.

De snavel en de hoordelen zijn grijs en niet hoornkleurig.

De NFC heeft de weinige zeer serieuze kwekers al die tijd geen duidelijkheid kunnen geven. Ondanks dat, zijn zij doorgaan met het kweken en in stand houden van de Tres-Marias blauwstuitdwergpapegaai. Wij zijn deze kwekers dan ook erg dankbaar dat door hun vasthoudendheid deze vogel niet verloren is gegaan. Onze hoop is vooral gericht op het keurmeesterkorps dat zij deze vogels

zullen herkennen en vooral de waardering geven die deze prachtige forpussen verdienen.

Het is dan ook vooral voor die kwekers dat wij erg blij zijn dit te kunnen meedelen.

Hieronder treft u weer de inmiddels bekende matrix van de "Mexicanen" aan.

Mexicaanse blauwstuitdwergpapegaai

	<i>Forpus cyanopygius cyanopygius</i> lichtgroen man	<i>Forpus cyanopygius insularis</i> lichtgroen man
Kop en masker		
masker	helder groen	helder groen, rondom snavelinplant geelgroen.
achter masker	dof mat groen	donkergroen
nek + achterkop	dof mat groen	glanzend donkergroen
lichaam en vleugelde		
borst	helder groen	helder lichtgroen
Buik en broek	helder groen	heldergroen met een blauw waas
anaalstreek	helder groen	helder groen met een geel waas
flank	helder groen soms wat gezoomd	helder groen met een geel waas
mantel	groen met een geel waas	glanzend donkergroen
onderrug en stuit	glanzend hemelsblauw	glanzend donkerblauw
vleugelde	donkergroen	glanzend donkergroen
Schouderdek- veren	hemelsblauw uitvloeiend naar kobaltblauw	Donkerblauw uitvloeiend naar kobaltblauw
vleugels		
Slag- en armpennen		
buitenvlag	kobaltblauw	donkerblauw
binnenvlag	kobaltblauw	donkerblauw
buitenvlag buitenste pennen	donkergroen	donkergroen
primaire vleugeldeveren	donkergroen	donkerblauw
ondervleugel dekveren	hemelsblauw	donkerblauw
Rand vleugelbocht	hemelsblauw	turkoois
duimveertjes	hemelsblauw	donkerblauw tot violet
staart		
bovenstaart dekveren	helder groen	helder glanzend donkergroen
staartpennen	helder groen	donkergroen met een gele omzoming
onderstaart dekveren	geelgroen	groen met een geel waas
ogen		
Iris	donkerbruin	donkerbruin
pupil	grijze oogring	grijze oogring
hoordelen		
poten	grijs	grijs
nagels	lichtgrijs	lichtgrijs
snavel	lichtgrijs	lichtgrijs
formaat	13 tot 14 cm	13 cm

Namens de Nederlandse Forpussen Club, NFC

Theo Heymen

Colofon:

Foto's: Hans Schipper ©, Piet Onderdelinden/Jan de Nijs ©

Met dank aan: Hugo Weijers, Hans Schipper,

Henk Been en Eddy Simons

Zaterdag 18 augustus 2007

houden wij in de markthal te BARNEVELD onze regelmatige grote

"VOGELMARKT"

Met uitzondering van duiven en fazantachtige vogels kunnen alle soorten vogels worden ingebracht.

De markt is geopend van 9.00 tot 13.00 uur. Entree € 2,50

Organisatie: G.J. van Norden Vogel- en Dierenvoerders

Marktklaan 17 - Voorhuizen

en Vogelvereniging "KWEEKLUST" Inf. (0342) 47 2082

Indien nodig is de "HAL" verwarmd.

De volgende markt is op zaterdag 17 november 2007

RECHTE VOORFRONTEN met deurjes / met klepjes en bakjes	Afmeting/hoog 30 cm		40 cm		50 cm		30 cm		40 cm		50 cm	
30 cm	€ 2,50						€ 4,00					
40 cm	€ 3,00	€ 3,50					€ 4,50	€ 5,00				
50 cm	€ 3,50	€ 4,50					€ 5,50	€ 6,00				
60 cm	€ 4,50	€ 5,50	€ 7,50				€ 6,00	€ 7,00	€ 9,00			
70 cm	€ 5,00	€ 6,00					€ 7,00	€ 8,00				
80 cm	€ 5,50	€ 7,00	€ 10,50				€ 8,50	€ 9,50	€ 13,00			
100 cm	€ 7,00	€ 9,00	€ 12,00	€ 10,50	€ 12,00	€ 15,00						
120 cm	€ 8,00	€ 9,50	€ 15,00	€ 12,00	€ 14,00	€ 17,50						

Wij leveren ook fronten met zwarte spijl in 40 en 50 cm hoog
Op de fronten geven wij 15% korting bij bestelling boven € 100,00
Tevens leveren wij aluminium kokarprofiel, gas en verbindingsstukken.
Vogelspecialzaak Cor Quartel Richtersweg 15
7339 AA Uighelein (Apeldoorn) Tel. 055-5428539 of 06-51019283 Fax: 055-5403229

Gratis Levering vanaf € 500,00
Aan berekenen € 25,- v.w.st.

www.rimo.nl

Bestel online en de spullen kunnen morgen al bij u zijn.

Dimmers True-Light Schrikdraad

Luchtreiniger Luchtbevochtiger Kafmolen

Voor professionele diervoorzorging

Stationsstraat 55
5683 BB Best

0499 - 39 37 97
info@rimo.nl

De Kaapse tortelduif - *Streptopelia capicola*

Alvorens mijn kweekverslag op te schrijven een kleine verkenning over deze tortelduiven en een beschrijving waar ze in het wild voorkomen en hoe ze daar leven. Je moet je toch eerst verdiepen in de soort waarmee je aan de slag wilt gaan met het doel kweekresultaten te behalen, is mijn mening.

Zo kom je erachter wat je in huis haalt, hoe je ermee om moet gaan en bovenal kun je die vogels het maximale bieden van wat ze nodig hebben.

De Latijnse naam voor de Kaapse tortelduif is *Streptopelia capicola*.

In het Engels heet hij Ring-necked Dove, in het Duits Kaplachtaube (Damara-taube) en in het Frans La tourterelle du Cap. In de Benelux wordt hij ook wel oogstreeptduif genoemd.

Grappig maar volkomen logisch noemen de Zuid-Afrikanen hem "gewone tortelduif". Behalve de nominaatvorm (28cm) zijn er toch nog 9 ondersoorten waarvan er 6 worden erkend en die allemaal verschillen in kleur, grootte en tekening.

Deze tortel komt voor in Zuid-Afrika en wel in een zeer breed verspreid gebied. De nominaatvorm komt voor in Transvaal, Natal en de Kaapprovincie. Ondersoorten komen o.a. voor in Noord-Somalie, Zuid-Ethiopië, Oost-Kenia en de kusten van Tanzania.

Ze houden zich op in de bossen met struiken en in de halfopen landerijen. 's Nachts houden ze zich op in boomtoppen om daar te slapen. Overdag houden deze duiven zich in zwermen op. Ze gaan dan, vooral in de hete tijd, op zoek naar voedsel en schaarse waterplassen. Het zijn tamelijk rumoerige vogels die tijdens de vlucht naar elkaar roepend contact houden. Ook als ze als groep wegvliegen, slaan ze hard met de vleugels en maken ze aanzienlijk veel lawaai. Je hoort hun roep overdag, maar ook vaak 's nachts bij heldere maan.

Hun voedsel bestaat uit graan, allerlei zaden en insecten zoals de daar veel voorkomende gevleugelde termieten en andere wervelloze insecten. Door het warme weer wordt het gehele jaar eigenlijk voor nafok gezorgd. Het klimaat is er afhankelijk van de gebieden en hoogten warm en droog met veel regen van juni tot september.

Deze soort lijkt het meest op de wijnrode tortel, maar is wel grijzer. Hij is met zijn 28cm kleiner dan de lachduif, heeft een witte keel en lichtblauwgrijze wangen en voorhoofd. De schedel is blauwgrijs, de halsband zwart en kenmerkend is hun zwarte teugelstreep van snavel naar het oog. De bovenkop, hals, borst en de buik zijn grijsbruin. De onderbuik, aarsstreek en de onder-

staart-veren zijn wit. De mantel, schouders en vleugeldekveren donkerbruin die op de buitenste vleugeldekken en bovenstaartdekveren donkerblauwgrijs worden. De grote slagpennen en buitenste vleugeldekveren zijn matzwart met een lichtere zoom. De snavel is purperzwart, de iris donkerbruin, de oogrand geelachtig en de poten zijn roze. In Afrika is inmiddels een witte mutatie bekend. De duivin is gelijk van tekening als de doffer, maar op haar verenkleed is duidelijk een bruin waas te zien. De doffer is ook iets groter. De standaardroep is totaal anders dan wat je van tortels gewend bent. Het klinkt feller, sneller en vrij rauw. Ze maken hun nest in bomen, struiken en zelfs bij huizen. Voor het broedgedrag verwijs ik naar mijn eigen kweekverslag.

Sundevall beschreef deze soort al in 1857, terwijl de eerste import in Europa in 1896 ook weer in de Londense dieren tuin te zien was. Tot zover mijn voorbeschouwing over deze mooie en zeker interessante duiven.

Kweekverslag

2004

1 maart naar een bekende importeur in België gebeld en zijn verkooplijst duiven en grondvogels opgevraagd. Na twee keer bellen heeft hij ze naar mij gefaxt. Vogels eten geven is belangrijker dan faxen, vond hij, en dat is natuurlijk ook zo.

Mij viel op dat er Kaapse tortels op de lijst stonden. De oorkondelijst erop nageslagen en gezien dat op de lange lijst van tortelsoorten de Kaapse tortel er niet op voorkomt. 14 maart. Wat rest dan nog? Met mijn zonen op een vrije dag naar België gereden. We mochten zelf een koppel uitzoeken à ? 30,- per stuk. Er werden 8 duiven in aparte kooitjes geplaatst. We dachten duidelijk een koppel te hebben uitgezocht. De een was veel groter dan de ander. De eigenaar dacht het ook, doch ze er meteen achteraan dat het moeilijk te zien was, aangezien er ook ondersoorten bij konden zitten, zodat hij dat ook niet kon zien. 4 september was het keuringsdag DFKP/Aviornis te Amersfoort. Je moet er wel wat voor doen natuurlijk en aangezien daar voldoende kennis is, had ik de tortels meegenomen.

Toenmalig voorzitter Wilj Silkens zei dat het duidelijk twee doffers waren. Hij had zelf ook een doffer bij zich. Hij zei dat duivinnen veel bruiner zijn. Hij kan goed het verschil zien. Op 18 september in de IJsselhallen Zwolle. Wilj Silkens staat op de vogelbeurs met meerdere Kaapse tortels. "Er zitten twee duivinnen bij", zegt hij, "zoek er maar een uit".

Ik kon het echt niet zien. Will houdt een doffer en een duivin naast elkaar. Omdat ik het verschil nog niet zie, raadt hij me aan een andere bril te kopen. Hij verkocht mij een duivin waar ik natuurlijk erg blij mee was. Voor de zekerheid toch meteen een DNA-test laten doen en het klopt!

Het koppel doet overigens het hele jaar niets. De grote doffer is erg fel. De kleine niet. Ze koeren ook verschillend, dus ik denk dat de kleinere doffer inderdaad een ondersoort is. Wil een en ander misschien later nog eens gaan uitzoeken en me erin gaan verdiepen.

2005

De winter is voorspoedig verlopen, geen problemen, geen verliezen gehad met de duiven. Ik bezit nu dus twee doffers en één duivin. En ik ben inmiddels een seizoen verder.

29 juni via de website van Aviornis bij Seth Melgers uit Maasmechelen in België terechtgekomen. Hij heeft ermee gekweekt en kan mij nuttige informatie geven. Dat deed hij dan ook vakkundig en ervaren als hij is, beantwoordde hij rustig al mijn vragen.

15 juli weer met Seth gebeld: Hij biedt via de website van Aviornis Kaapse tortels aan. Helaas, maar wel begrijpelijk geen losse duivin, omdat hij zelf ook verscheidene doffers heeft. Intussen heb ik de duivin bij de doffers apart gezet, maar zonder resultaat. De duivin moest ze gewoon niet, het klikte met beide doffers niet. Komt nog wel, dacht ik, misschien is ze nog te jong. 12 september, de vogelbeurs Zwolle nadert, reden om Wilj Silkens weer eens te bellen. Hij had zelf twee koppels zitten die ook nog niets gedaan hadden. Hier viel dus niets los te peuteren. Meteen met Seth gebeld. Er komen 17 september Duitsers naar Zwolle die zijn Kaapse tortels wilden kopen. Ik bestel meteen een koppel. Hij geeft geen garanties, doch zegt met zorg een koppel uit te zullen zoeken en voor mij apart te houden.

Op de heenweg naar Zwolle nog even langs een dierenwinkel in Laren gegaan om een garantiëkwesje te regelen en ik verkoop hier mijn 2e doffer die ik voor de verkoop in Zwolle had meegenomen. Op de beurs in Zwolle aangekomen heb ik meteen Seth opgezocht en het bekende duivenpraatje gehouden en de duiven meegenomen. Ze stonden keurig onder de tafel voor mij al apart gezet.

Deze duiven meteen op DNA laten testen. Het blijken twee duivinnen te zijn. Dat is nog eens boffen. Nu had ik één doffer en drie duivinnen. Wat een luxe, hè, dat voelt echt goed. 's Maandags nam de winkel in Laren gebeld

om te vragen of ze de doffer nog hadden. Hij was gelukkig nog niet verkocht en ze zouden hem voor mij vasthouden. Dinsdag uit mijn werk meteen weer naar Laren gereden en hem opgehaald. Een pak van mijn hart dat hij er nog zat.

Al met al begin oktober en heb ik twee koppels en één duivin in reserve.

5 oktober. Een importduif uit België en de duivin van Will Silkens legt 1e ei. Het ei ligt op de grond en de schaal is zacht. Ook is er in het ei gepikt en er zit een gat in. Volgende dag nog een beter ei in de broedschaal. Op 17 oktober zie ik dat het 2e koppel ook een ei heeft gelegd. Het doet er niets mee. Ik houd het er maar op dat de cyclus voor de eerste keer bij de jonge duiven op gang moet komen. Tijdens de herfstvakantie dennennaalden meegenomen uit het bos. Idee van een Belgische vriend. Voelt inderdaad zachter aan dan de wilgentakjes met tabakstengels die ik gaf. Op 23 oktober koppel twee naar binnen gedaan met broedschaal voorzien van dennennaalden. Ze hadden buiten twee eieren in een onmogelijk oud en nat nest gelegd. De overgebleven duivin had een kale nek. Deze in de volière losgelaten. Nu maar afwachten.

Van nu af aan spreek ik over koppel 1 en koppel 2

Het zijn de twee importdoffers en de twee duivinnen van Seth.

7 november. Koppel 2 zit al een week vast op het nest. Tijdens het voeren blijft de duivin vast op het nest liggen. Er lag vorige week al een stukgemaakt ei op de grond. Ik weet dus niet of er een of twee eieren bebroed worden en of de eieren bevrucht zijn. Wel spannend. Ik hoop eind van de week lege basten op de grond te vinden. Geduldig afwachten maar en dat vind ik nu het sport-element van het vogels kweken. Koppel 1 doet niets meer. De overgebleven duivin in de volière koert hard naar de doffer binnen. Zal ik ze eens bij elkaar zetten? (9 januari 2006 gedaan zie aldaar voor het resultaat). Ik wil koppel 2 niet storen, dus een week lekker laten zitten en maar afwachten. Het is zondagavond 13 november. Ik heb mijn duiven van een tentoonstelling opgehaald en weer in de hokken in de blokhut losgelaten. Voor het verlaten van de blokhut controleer ik even de grond en ja hoor, er ligt een uitgekomen eierschaal netjes in tweeën op de grond. Vanzelfsprekend weer grote vreugde. Het 1e ei was meteen al uit het nest gegooit, dus het zal bij één jong blijven. Opvallend is dat de doffer zeer zorgzaam en nerveus is en meteen naar het nest vliegt, als ik de kooi nader. Hij wil zijn duivin en jong beschermen. In de loop van de week valt het mij op dat hij vaak naast de duivin op het nest ligt. Ruimte genoeg, want zij ligt in een broedschaal. Volgens de boeken broedt de doffer overdag en de duivin 's

nachts. Ik kan dat niet bevestigen, want ik werk overdag. Dit gedrag is mij bij andere tortels nooit echt opgevallen. Ik hoop echter niet dat ze zo vast broeden dat het jong afwijkingen aan de poten krijgt en verkeerd groeit. Zaterdag of zondag a.s. wil ik eens controle houden in verband met het tijdig ringen van het jong. Ik heb hiervoor 6mm ringen gereserveerd. Ik kan met 2005 en 2006 ringen. Weet nog niet wat ik doe. Misschien wel om beide poten een ring. Het is zondagmiddag 20 november. Het jong moet nu 8 dagen oud zijn. De duivin is van het nest.

Ik kan meteen kijken en actie nemen. Ja hoor, er ligt een prachtig mooi jong in. Ik neem het er meteen uit en heb het geringd. Om de ene poot met een ring 2005 en om de andere een ring 2006. Twee foto's gemaakt en het jong snel weer in het nest teruggelegd. Het duurde tot de avond, voordat de ouders weer naar het nest terugkeerden. Ik heb die middag behoorlijk in de piepzak gezeten en tegen mijn zin in speelden er allerlei noodscenario's door mijn hoofd. Koppel 1 zit nog steeds regelmatig op het nest. Ik heb echter nog geen eieren waargenomen. Als ik bij de kooi kom, gaat de doffer wild in mijn richting vliegen of neemt nerveus een dennennaald in zijn bek en brengt deze naar het nest.

Dinsdag 22 november. De ouders zitten overdag niet meer op het nest. Ze voeren wel, want het jong leeft. De nachten zijn koud en het vriest. Reden dat ik gisterenavond een kachelletje heb bijgezet. De temperatuur is nu 12 graden constant. Lijkt mij beter voor het jong. Je wilt niets aan het toeval overlaten.

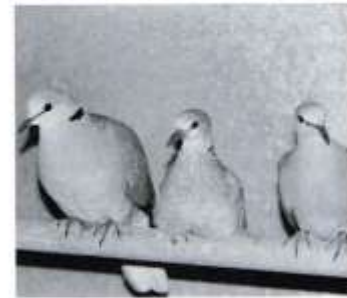
Zondag 27 november, weer een week later dus, wil ik foto's maken van het jong. Het is nu 15 dagen oud en ten opzichte van vorige week weer behoorlijk gegroeid. Het heeft al mooie vleugels en opvallend zijn de witte staartpennen die eraan zitten te komen. Wat een wonder toch die groeispurt in enkele dagen. Wat een ontwikkeling ondergaan deze wonderdjes in twee weken tijd.

Maandag 28 november is het jong uitgevlogen en zit op een stronk op de grond. Altijd een aandoenlijk gezicht dit prille leven. De doffer zit zich al weer op te maken in het nest. Vrijdag 2 december 17.00 uur, het is donker en slecht weer. Ik kom thuis en ga zoals gebruikelijk even naar de blokhut voor mijn dagelijkse observatieronde. Het duifje zit nog steeds op de grond. Ik vind het wel erg stil en dat klopt, want het is dood. Hoe kan dit nu 10 dagen na het uitvliegen? Gisteren nog een goed gevulde krop. Een temperatuur in de blokhut van 12 graden. Een illusie armer en een kater rijker kon ik aan het Sinterklaasweekend beginnen. Nu maar weer afwachten wat koppel 1 gaat doen. Dat zit ook al zo'n tien dagen op het nest.

Het is 6 december acht uur 's morgens. Voor

de zekerheid ga ik even kijken of er al eierschalen op de grond liggen bij koppel 1. En ja hoor, vier halve schalen! Twee jongen dus! De doffer lag bij de duivin op het nest. De nestschaal is groot genoeg, dus het kan gemakkelijk. Koppel 2 deed dat ook regelmatig. En nu maar weer afwachten wat dit koppel mij laat zien.

8 december heb ik Seth Martens gebeld. Hij heeft veel kweekervaring met tortels. Hij

noemde enkele mogelijkheden als: De doffer wil een nieuw nest en laat het jong niet toe op stok. Vandaar dat het op de grond blijft zitten. Ook vergeet hij het eten te geven. In deze situaties kun je het beste de duivin weghalen zodat de doffer haar niet meer kan zien of horen. Hij doet het ook bij de Madagaskartortels al als ze 8 dagen oud zijn. Maandagmorgen 12 december. Ik ben vrij en als ik 's morgens wil voeren, zijn de duifjes van het nest. O jee, dacht ik. Nee toch? Maar gauw kijken. Ik zag één jong (7 dagen oud), ogen nog niet helemaal open en één dood jong van

zo'n vijf dagen oud. De ouders zaten ook met z'n tweeën op het nest. Zou die schaal toch te groot zijn? De doffer ging na te hebben gegeten bijna de hele dag op het nest zitten. 's Avonds zat de duivin er weer op. Ik weet dat het volgens de boeken echter andersom is. Ik ben wel van plan het koppel goed in de gaten te houden en zo nodig tijdig in te grijpen.

Woensdag 14 december heb ik het jong geringd.. Het is dan 9 dagen oud en het ziet er goed uit en heeft een volle krop. Het ringen ging met de achterste teen nog net. Donderdag 15 december. Er liggen alweer halve doppen bij koppel 2 op de grond. Ze moeten dus meteen opnieuw eieren gelegd hebben. Het jong is 2 weken geleden dood aangetroffen.

Het is dinsdagochtend 20 december. Het jong van koppel 1 is uitgevlogen. Het is precies de 15e dag. Bij het maken van een foto ging de doffer meteen beschermend naar het jong toe. En nu maar scherp in de gaten houden of de aandacht bij het jong blijft of naar de duivin gaat.

Bij koppel 2 zijn de ouders regelmatig van het nest. Het jong is zo'n 6 dagen oud. Donderdag of uiterlijk vrijdag ringen. Eerste dag uitgevlogen jong van koppel 1 was goed verlopen. Het was 's middags weer naar het nest teruggevlogen. De volgende ochtend zat het op stok. Ik heb er een foto van gemaakt. Je merkt dat de ouders zenuwachtig worden van de camera. In tegenstelling tot het eerder overleden jong zie je dat dit jong niet op de grond blijft zitten, maar gewoon naar de stok en het nest vliegt. Ik ervaar dit wel als een positieve vooruitgang van het jong zelf.

Het is vrijdagochtend 23 december 8.00 uur. Bij controle zie ik dat de doffer van koppel 1 in het nest aan het koeren is om de

duivin te lokken. Ik heb het nest verwijderd. Volgende stap is de duivin verwijderen. Ik zal ze vanavond nog eens observeren.

Het jong van koppel 2 dat ik vandaag moest ringen, lag dood in het nest met een goed gevulde krop. Zeg het maar! Koude? De ouders zaten weinig op het nest.

Het is nu 30 december en het jong van koppel 1 is tien dagen uitgevlogen en 25 dagen oud. Het groeit voorbeeldig en het gaat goed samen met de ouders. Ik ga er morgen een foto van maken.

Ik denk dat de mislukkingen van koppel 2 te wijten zijn aan het feit dat de duivin nog te jong was. Ik besefte eigenlijk nu pas dat zij zelf nog jong was en verwijderde meteen het nest. Volgend jaar gaat het vast beter. Ik heb er alle vertrouwen in. Ook zelf heb ik dan meer ervaring opgedaan.

2006

Het jong van koppel 1 gaat goed. Het is 5 januari. Ik zie dat de doffer met sisalstrooities druk doende is en vind dit het moment om de oude nestschaal weer op te hangen. De doffer begint als een gek het duivintje het hof te maken en zij aanvaardt dat met graagte.

Nu het jong in de gaten houden opdat de doffer het niets aandoet en maar afwachten wat komen gaat. Het koppel is direct gaan broeden.

Het is maandag 9 januari. Van koppel 2 heb de jonge (2005) duivin gewisseld voor de oudere importduivin. Deze duivin is groter en een jaar ouder en het koppel zou meer forse jongen kunnen voortbrengen.

Het is dinsdag 17 januari. Ik heb het jong van koppel 1 uitgevangen en bij een jonge lemondouf gezet. Het is precies 6 weken oud. Het is erg wild en het is dus maar goed dat het aan een kleinere kooi kan wennen.

De ouders van koppel 1 zitten vast op het nest. Ik denk dat ook deze eieren binnenkort zullen uitkomen.

Koppel 2 met de nieuwe duivin wil nog niet echt paren. Ze zitten ver van elkaar vandaag. Op 20 januari liggen bij koppel 1 weer eierschalen op de grond. Als dat net zo goed gaat als met het eerste nest dan ben ik zeer tevreden. Op 28 januari zijn de beide ouders weer van het nest. De volgende dag heb ik gekeken. Twee zeer mooie en rustige jongen lagen in het nest. Ik heb ze weer met 6 mm ringen geringd. Ik hoop deze mooie vogels net als het vorige jong probleemloos op stok te krijgen. We zullen zien, eerst afwachten maar weer. Als dat zo is, eindigt dit verslag. Anders vervel ik in herhaling. Ik zal goed blijven observeren.

Zaterdag 4 februari is het eerste jong uitgevlogen. Precies 16 dagen oud. 's Avonds weer naar het nest terug. Zondags een foto van gemaakt. Opmerkelijk is dat je nu goed kunt zien dat het ene jong veel lichter gekleurd is dan het andere. Ik hoop dat je

het verschil in geslacht goed op de foto's kunt zien.

Zondag 26 februari liggen van koppel 1 weer twee uitgekomen eierschalen op de grond. Dit heeft uiteindelijk weer één jong opgeleverd, tevens het laatste voor dit jaar van het koppel. De twee oude jongen zijn nog bij de ouders. Die zal ik overmorgen uitvangen, dan zijn ze ruim 5 weken oud. Ze doen het prima en ik kan goed het verschil in geslacht zien. Ik heb er foto's van gemaakt. Dit is mijn kweekverslag over de Kaapse tortel. Ik kan er met veel plezier op terugkijken en ben weer een hele ervaring rijker.

Tot slot wil ik nog wat voor mij opmerkelijke ontdekkingen en ervaringen weergeven. Ik zeg: voor mij, want voor een ervaren tortelkweker zal dit wellicht normaal zijn.

Eén ervan is dat de duivin ook fanatiek naar de doffer koert. In tegenstelling tot wat er geschreven wordt, namelijk dat het vredelievende vogels zijn, heb ik andere ervaringen opgedaan. Zowel de doffer als de duivin kunnen agressief naar andere vogels en duiven zijn. Zowel naar eigen soorten als naar andere soorten duiven. Zo moest mijn tamboerjnduivin het ontgelden van een Kaapse tortelduivin waarbij laatstgenoemde regelmatig een bos veren in haar bek had. Apart zeten was dus helaas noodzakelijk. Bij het uitvangen van de doffer haalde ook de duivin fel uit naar mijn hand.

Ze kunnen wel redelijk tam worden na frequent contact met de verzorger. Tijdens het voeren gaat de doffer de kooi uit op zoek naar de doffer in de daaronder gelegen kooi, die meteen fanatiek begint te koeren. Zodra ik de voerbak weer in de kooi heb geplaatst, gaat hij uit zichzelf heel rustig de kooi weer in. Tijdens het voeren zitten ze rustig bij de voerbak te wachten tot ze voer krijgen. Ik heb ook duidelijk ervaren dat ze wel of niet koppelen. Het moet echt klikken en als het klikt, dan blijven ze onafscheidelijk. Ervaring met duivinnen en doffers meerdere malen getest.

's Winters huisvesten net als bij andere tortels in een vorstvrij nachthok. Vooral voor de nacht is dit wel raadzaam.

In de rij van de vele tortelsoorten die we kennen vind ik het een aanrader om eens ervaringen mee op te doen. Het is iets aparts en bijzonders. Ik ben benieuwd naar de ondersoorten, niet de verschillen in grootte en kleurafwijkingen, maar meer naar hun gedragingen onderling. Ik hoorde zelf al doffers totaal anders koeren.

In januari 2006 mocht ik op "Vogel 2006" te Apeldoorn de oorkonde eerste kweek in ontvangst nemen. De bekroning op drie jaren intensief werken met deze vogels. Ik heb er veel van geleerd.

Antoon van der Graaf
Foto's Antoon en Maarten van der Graaf

(Zwartkeel)Geelstuitedelzanger

Serinus atrogularis (Ochropsiza atrogularis)

© www.Serinus-Society.eu

Man *Serinus atrogularis somereni*. Let op de kenmerkende zwarte keeltekening

© www.Serinus-Society.eu

Jonge zwartkeeledelzanger, snoepend van vers teunisbloemzaad

Ik heb deze vogels begin augustus 2005 aangeschaft bij vogelhandelaar Eric van Tendeloo in het Belgische Nijlen. Ik kon kiezen uit ongeveer 30 importexemplaren en heb tenslotte twee koppeltjes aangeschaft. Deze importeur/handelaar heeft de goede gewoonte om de wetenschappelijke naam bij de vogels te vermelden. Dit beperkt zich tot de soort; ondersoorten worden niet vermeld. Ik kocht dus *Serinus atrogularis*. Ik was al in het bezit van een koppel "zwartkeelgeelstuitedelzangers", maar deze vogels waren duidelijk anders van tekening. Thuisgekomen heb ik getracht de juiste ondersoort te determineren. Hiervoor heb ik gebruik gemaakt van de volgende boeken:

- "Finches & Sparrows", Peter Clement e.a.,
- "Zeisige, Girlitze, Gimpel und Kernbeisser", Horst Bielefeld,
- "Handbuch der Cardueliden", Dr. Hans Claßen/Karlheinz Massoth,
- Artikel "Genus Serinus" uit "Onze Vogels augustus 1987" van Cees van Berkel.

Mijn conclusie is, aan de hand van bovengenoemde werken en vermelde publicatie, dat de in 2005 nieuw aangeschafte vogelsoort "*Serinus atrogularis somereni*" is. Die heeft een donkere en grotere keelvlek dan de nominatvorm. Zowel man als pop tonen deze verschillen, waarbij de keel/koptekening van de pop meer donkergrijs is. Bij de man is dat zwart. Dus zichtbare geslachtsverschillen bij deze serinussoort. De vogels waren in prima conditie en na een quarantaineperiode van drie weken bij mij thuis heb ik de vier vogels in mijn niet overdekte buitenvlucht geplaatst. Deze moesten ze op dat moment delen met enkele witbuikcini's (*Serinus dorsostriatus*), edelzangers (*Serinus leucopygius*), mozambiquesijzen (*Serinus mozambicus*), reichenowedelzangers (*Serinus reichenowii*), de reeds aanwezige zwartkeelgeelstuitedelzangers (*Serinus atrogularis*), Afrikaanse citroencini's (*Serinus citrinelloides*), citroenborstedelzangers (*Serinus citrinipectus*) en kanaries (*Serinus canaria domestica*).

Typische cini's

Deze ondersoort van de zwartkeelgeelstuitedelzanger blijkt een typische cini te zijn in zijn gedrag. Ze werden in enkele dagen volledig in het volièrebestand geaccepteerd. Ze hebben dezelfde vliegwijze als mijn andere cini's, dezelfde manier van voedsel zoeken en hetzelfde gedrag. Ook de zang van de mannetjes lijkt op die van de andere, evenals natuurlijk de snavelvorm, de lichaamshouding en het model. De voeding bestaat uit zogenaamd tropenzaad en wildzangzaad. De voeding bestaat uit zogenaamd tropenzaad en wildzangzaad. Enkel tropenzaad – voornamelijk enkele soorten gierst of miliet – vind ik eenzijdig. De meeste cini's eten ook graag graszaden, wat negerzaad, slazaad, cichorei, witzaad en perilla. Deze hoofdvoeding wordt aangevuld met zo nu en dan wat "onkruiden", meelwormen en groenvoer. Eivoer wordt ook regelmatig verstrekt. Wegens plaatsgebrek heb ik later dat jaar besloten om de reichenowcini's of reichenowedelzangers en de andere zwartkeelgeelstuitedelzangers te verkopen en dus alleen de twee nieuwe koppeltjes te houden.

Kweektijd

Zo tegen eind september/begin oktober 2005 zag ik dat de paarvorming bij mijn cini's in de buitenvolière op gang begon te komen. De koppels die toenadering tot elkaar zochten, werden vervolgens uitgevangen en in een broedkooi geplaatst. Importcini's komen in het najaar in kweekconditie. De twee nieuwe koppels zwartkeelgeelstuitedelzangers kwamen echter wat later in kweekconditie dan mijn andere cini's en bleven dus ook wat langer in deze vlucht zitten. (Noot: in 2006 jaar waren ook deze cini's rond eind september/begin oktober in kweekconditie. Vermoedelijk heb ik jonge vogels aangeschaft.) Vooral tijdens de balts is de mooie zang van de mannetjes veelvuldig te horen. De zang wordt met gespreide, afhangelende vleugels driftig aan het popje voorgedragen. Nét voor Kerst 2005 werden ook deze beide koppels in een broedkooi met de afmetingen hoogte 40, breed-

www.serinus-society.eu

Jonge zwartkeelgeelstuitedelzangers zo'n zes dagen oud. De gele snavelomranding is vaker waarneembaar bij vogels die behoren tot het genus *Serinus*

Koppel zwartkeelgeelstuitedelzangers op het nest. Deze man is zeer verdraagzaam voor de pop

te 40 en diepte 35cm geplaatst. In korte tijd werden vervolgens de lichturen opgevoerd, zodat van 05.30 tot 21.45 uur de tl-verlichting brandde in de kweekruimte. De kweekruimte wordt maar matig verwarmd, zodat de temperatuur niet onder de 80 C komt. Dat geen of weinig kweekresultaten met cini's behaald worden in (open) buitenvolières, komt m.i. omdat het daar in het najaar, de winter en het vroege voorjaar te koud is en de natuurlijke daglengte te kort. Nestmateriaal bestond uit een mengsel van sisal, watten en dierenhaar. De nestgelegenheid was een houten tralienestkastje waaruit de beide zijanten waren verwijderd. Hierin werd door mij een kokosnestje geplaatst en goed bevestigd.

Kweekresultaten

Beide koppels waren al snel bezig met nestbouw en er werden in elk nest drie eieren gelegd, die ik raapte. De eitjes zijn vulwit met roze/rode vlekjes. Van één koppel waren helaas alle eieren onbevruucht. Het andere koppel had drie bevruchte eitjes, die voorbeeldig werden bebroed. De mannetjes bleven zonder problemen bij de poppen in de broedkooi en voerden hun pop op het nest. Ze namen meestal ook direct op de eieren plaats, als de pop even van het nest afkwam om zich te ontlasten. Op 29 januari 2006 werden na dertien dagen broeden drie jongen geboren, met een zéér donkere huidskleur. Het mannetje bleef de pop op het nest voeren, waarop de pop de jongen weer voerde. De jongen groeiden voorspoedig en konden de vierde dag geringd worden met 2.3 mm ringen. De jongen van deze zwartkeelgeelstuitedelzangers hebben gele snavelomranding. Het opfokvoer bestond uit "zelfgemaakt eivoer" (drie beschulten op één ei en een schepje Breedmax), aangevuld met verse meelwormen, diepvriespinksjes en buffalowormen. Zo nu en dan wat "vogelmuur". Na een week of drie vlogen de jongen uit en werden na een dag of drie in een babykooi geplaatst. Helaas stierf na verloop van tijd één jong van dit nest. Hierop volgde nog een kweekronde bij dit koppel. Daaruit werden op 26 maart 2006 drie jongen geboren die allemaal volwassen werden. Het andere koppel had zoals vermeld in de eerste ronde alle eieren onbevruucht, maar bij de tweede ronde bleken alle drie de eitjes wél bevrucht. Helaas stierf het mannetje gedurende de broedduur, dus deze pop stond er alleen voor. Toen de drie jongen uitkwamen, bleek het gemis van de man geen enkel probleem voor deze pop. Probleemloos bracht ze alleen deze drie jongen groot. Ook van deze drie jongen stierf er na een poos één. 2005/2006 bracht het totaal op zeven jonge zwartkeelgeelstuitedelzangers uit deze twee ouderpaartjes. In de zomermaanden ruiden de vogels en verbleven samen met mijn andere cini's in mijn buitenvolière. Het seizoen 2006/2007 heb ik uit de oudervogels én de jongen drie onverwante koppeltjes samen kunnen stellen. De éérste jongen lagen half oktober 2006 weer in het nest.

Ook belangstelling voor cini's?

Er zijn ruim dertig van deze cinisoorten - of serinussoorten - bekend.

Sommige daarvan zijn maar sporadisch naar West-Europa gekomen; andere werden steeds mondjesmaat ingevoerd. Edelzangers en mozambique'sijzen' werden tot eind 2005 nog in redelijke aantallen als importvogel aangeboden. In 2006 werden deze niet geïmporteerd. Omdat het vogelsoorten zijn die met enige kennis en onder niet al te bijzondere voorwaarden goed kunnen worden gekweekt in kweekkooien, is het juist nu belangrijk dat de bezitters van deze vogels in Europa zich intensiever op de kweek toeleggen. Met elke ciniman en elke cinipop zou men moeten proberen te kweken om zoveel mogelijk soorten van deze vogelgroep voor de toekomst van de vogelliefhebberij te behouden. Liefst geen soorten en ondersoorten met elkaar koppelen. De 'European Society of Serinus Breeders' (ESSB) streeft ernaar het kweken van vogels uit het genus *Serinus* te stimuleren en kwekers met elkaar in contact te brengen. Ook interesse? Kijk eens op: www.serinus-society.eu

John Santegoeds, Lierop, Nederland
fam_santegoeds@hotmail.com

Fotoverantwoording: European Society of Serinus Breeders

Zwartkeelgeelstuit edelzangers. Contrastrijke vogels. Hier vermoedelijk de ondersoort *Serinus atrogularis somereni*. Man voor, pop achter

Roodstaartminla *Minla ignotincta*

ouderkoppel roodstaartminla

foto Jan deNijs/ Piet Onderdelinden

eieren roodstaart minla
foto fam Bakker

De vogels zijn ongeveer 14 cm. De roodstaartminla nominaatvorm en zijn ondersoorten hebben domicilie in Nepal, Vietnam, China, Burma en Yunnan. Deze minla is te vinden in de bossen rondom en in de bergen. Als het te koud wordt in het hoger gelegen woud, vertonen de minla's een verticale trek. De minla's zijn in hoofdzaak insectenetters, maar een lekker besje of hapje fruit laten ze ook niet aan hun snavel voorbijgaan. De minla's maken een komvormig nest dat op diverse hoogtes is te vinden in de struiken. Het nest wordt vervaardigd van plantendelen, mossen en dierlijke haren. Een gemiddeld nest bestaat uit zo'n 4 eitjes die een groen/blauwachtige kleur hebben en aan de stompe kant gestippeld zijn met bruinzwarte vlekjes. Het broeden duurt 12 à 14 dagen en na zo'n zelfde periode vliegen de jongen uit. De roodstaart minla heeft niet zoals de naam zegt een geheel rode staart, maar een rode verenpartij in de eigenlijk zwarte staart. In deze staart zijn ook witte vlekken te vinden. Het rugdek is bruin/zwart met ook daarin de witte en rode veerpartijen. De kop is zwart met een grote witte

wenkbrauwstreep, zijn oog geel met daarin een zwarte pupil. Hij heeft nog een zwart priemsnaveltje, de borst is geelachtig grijs en zijn poten zijn vleeskleurig. Dit alles maakt deze vogel erg kleurrijk. Over de minla's is gelukkig veel aanvullende informatie te vinden. O.a. in *Onze Vogels* zijn ze verscheidene keren beschreven, maar over kweek resultaten lees je niet veel. Dit betekent echter niet dat ze niet gekweekt worden.

Kweekverslag

De vogels kreeg ik via een bekende vogelhandelaar uit het zuiden van het land. Na een kleine quarantaine- en acclimatisatieperiode zijn ze op 12 april naar een ruime en rijkelijk beplante volière verhuisd. Man en pop lijken zeer op elkaar, maar bij de man zijn de kleuren allemaal net iets intensiever. De witte wenkbrauwstrepen zijn bij de man ook wat voller, bij de pop was deze streep onderbroken, maar dit is niet altijd het geval bij alle poppen. Op 4 mei was het nest zo goed als klaar. Het was volledig gemaakt van kokosvezel in een kanarie-tralienestkastje dat in een bos coniferentakken gebonden was. Op

7 mei zat de pop op het nest en uit controle bleek dat het eerste ei gelegd was. En op 10 mei lag het 4e ei wat het nest completeerde. Op 22 mei is het eerste jong geboren, in de dagen daarna kwamen jong 2 en 3 uit. 24 mei lag er een dood jong op de bodem van de volière onder het nest. In de nacht van 24 op 25 mei viel er nachtvorst in van wel -30 en dat betekende einde nestronde één. Op 26 mei werd alweer het oude nest op orde gebracht en op 29 mei lag het eerste ei van ronde twee in het nest. Op 13 juni 3 jongen geconstateerd. Op 17 juni 2 van de 3 jongen geringd met een 3,2 mm ring en op 18 juni het derde jong. Op 25 juni 3 jongen uitgevlogen. Zowel de man als de pop zet iedere vogel van de andere soorten die ook in deze volière huisden, even op zijn plaats en dit onder het mom van: dit zijn onze jongen en daar blijf je van af. Nadat de jongen rustig waren geworden van het avontuur uitvliegen, werd de gehele volière weer rustig en alles was meteen weer koek en ei tussen alle soorten vogels. De jongen lijken al zeer sterk op de oude vogels, alleen zijn ze wat kleiner en hebben nog geen volledig volgroeiende

De

osel

*jong zojuist uitgevlogen
foto fam Bakker*

*jongen zojuist geringd
foto fam Bakker*

staart. Er kwam ook nog een 3^e en een 4^e ronde die hetzelfde verliepen als ronde twee en zo had ik van dit koppel 9 echte eigen kweek-, goed geringde, natuurbroedjongen minla's gekweekt.

Als je eenmaal zeker bent van een koppel, gaat het eigenlijk allemaal vanzelf. Voorwaarde is echter wel dat je vooral tijdens de broedperiode voldoende en afwisselend voer aanbiedt. Buiten de broedperiode gaf ik de vogels wat universeelvoer, wasmoten, buffalo- en meelwormen, pinky's, miereitjes en weioplankton, maar dit alles met mate. In de broedperiode gaf ik hetzelfde voer, maar dan in overvloed, simpelweg omdat de vraag groter is en omdat de andere aanwezige vogels hier ook van meeten. Het levende voer werd nu ook weer bepoederd met Spirulina en wat Aves-stroopoeider. Het erop volgende broedselzoen heb ik ook met deze vogels geprobeerd in een broedkooi te broeden. Dit resulteerde wel in nestbouw en eitjes, maar de jongen werden niet allemaal op een vlotlopende kweekwijze grootgebracht. Ik ben geneigd te zeggen dat het echte buitenvoliërevogels zijn. Verscheidene rondes en dus jongen maken deze wat simpel gekleurde vogel toch tot

een uitdaging om ermee proberen te kweken. Wat zang betreft stelt deze vogel niet zoveel voor. Op naar de volgende uitdaging

TEKST: Arie Bakker te Dordrecht
FOTO'S:
Jan de Nijs/Piet Onderdelinden/Piet de

*jongen 1 dag oud
foto fam Bakker*

April 1998 was de laatste vogelmarkt in Florida en de zomermaanden zijn gebruikt om te lobbyen bij de gemeentebesturen van Boskoop en Hazerswoude voor dispensatie van een vogelmarkt op het ITC terrein. Zes maanden later in november 1998 was de hernieuwde opening van de vogelmarkt door afgevaardigden van de gemeente besturen van Boskoop en Hazerswoude.

We draaien nu alweer enkele jaren in de hal van de Stichting Beurshal waar de bezoekers aantallen iets minder zijn dan in Florida maar voor de organisatie ruim voldoende.

Ongeveer 20 leden zetten zich maandelijks trouw in voor de organisatie van de markt zoals opbouwen, afbreken, kassa bezetting, bewaking, controle op de handel van verboden vogels enz. enz. en daar zijn we erg blij mee want zonder hen geen vogelmarkt. De vogelmarkten zijn nog steeds druk bezocht, zeer gezellig en men ontmoet maandelijks de liefhebbers van andere vogelverenigingen, het is dus goed toeven op de vogelmarkt Boskoop. Wij geven iedere maand een speciaalclub de mogelijkheid om hun verhaal en materiaal aan de man te brengen. De NBvV is aanwezig met een stand waar bonds-

materiaal te koop is en een praatje gehouden kan worden met bondsafgevaardigden.

Er is vrije ruimte beschikbaar voor particulieren om er hun overtollig kweekmateriaal te verkopen. Alles op vogelgebied is te koop en natuurlijk vogels, vogels en nog eens vogels.

U moet de vogelmarkt Boskoop ervaren nu al meer dan veertig jaar.

Op de markt van 6 oktober a.s. staan we even stil bij de 40 jaar en zullen we de bezoekers niet vergeten.

U bent van harte welkom.

Iedere 1e zaterdag van de maanden september tot en met april

Openingstijden 09.00 uur tot 13.00 uur

ITC terrein Itallélaan 8 Hazerswoude

Voor het laatste nieuws bezoek onze website www.vogelmarkt.nl

Voorzitter Peter Boeijs

De NBvV clubshop treft u maandelijks aan op deze beurs.

Dat is schrikken! Bloedluis!

Ik zal eerst wat over mezelf vertellen. Ik ben Bert van der Meeren en 36 jaar.

Ik heb al mijn hele leven vogels gehouden, van tropen tot kanaries. De laatste 3 jaar ben ik me gaan specialiseren in het kweken met agaporniden en kerkuilen

Toen ik op een dag in mijn bescheiden vogelhok kwam en met de nesten bezig was, viel mij op dat uit de bovenste nestkast fijn stof viel. Toen ik dit stof wat beter bekeek, zag ik dat het bewoog en met de loep werd dit mysterie snel duidelijk: bloedluis. Dat was even slikken. In al die jaren niets en nu in één keer dit!

Hoe kan dit nu, nieuwe vogels of insleep?

Ik werk altijd heel schoon, volgens andere kwekers wel eens wat te schoon. Ik ben namelijk slager van beroep en weet dus wat hygiëne is. Hoe het komt, is van latere zorg. Ik wist immers dat bij stijgende temperatuur een explosie kan plaatsvinden van de mijten. Snel spray gehaald, dat is wel puur vergif, maar wat moet, dat moet dan maar. Voor ik begin, toch nog maar even mijn schoonvader gebeld, hij is gepensioneerd, maar zijn hele leven is hij kippenvermeedenaar en kippenmester geweest en weet dus alles van ziektes en parasieten af. Hij gaf mij het volgende advies: STOOM. Hokken leegmaken. Immers grote mesterijen zetten bij uitbraak gespecialiseerde bedrijven in die in een paar dagen de temperatuur doen stijgen tot 45 graden. Dan verdwijnt de waslaag die op de luis of het eitje zit en dit heeft uitdroging tot gevolg en daarna de dood.

Dat was de oplossing

immers de stoom is 100 graden. Ik ben als volgt te werk gegaan, vogels gevangen en ingespoten met Beaphar birdspray, hiervoor kon ik geen stoom gebruiken. De vogels in een losse kooi geplaatst. Toen het front van de broedkooi verwijderd, de nestkast ook en goed opgelet waar ik die neerzette, er kunnen immers mijten op zitten. Het hok leeggehaald en goed met een krabber alles verwijderd, want onder elke korrel zand kan onze vijand zich schuilhouden. Een luis/mijt legt 400 eitjes die op hun beurt - onder ideale omstandigheden - na uitkomen na 7 dagen ook kunnen gaan leggen. Dat moeten

we dus niet hebben. Toen met een stoomapparaat - dat je voor een paar tientjes overal kunt kopen - aan de slag. Eerst de naden achter van boven naar beneden, daarna de naden beneden en de bodem. Toen heb ik alles met keukenpapier droog gemaakt. Door de stoom lossen de laatste vuildeeltjes ook op en deze verwijder je nu dus ook. Ook dood je de eventuele schimmels en bacteriën, dat is dus ook nog mooi meegenomen.

Daarna de naden afgekit, ik had dit natuurlijk al moeten doen tijdens de bouw van de hokken drie jaar geleden.

Toen was de nestkast aan de beurt, zonde van de bevruchte eieren, maar ja, ik moest nu even doorpakken, want jongen kunnen overlijden bij een bloedluisaanval, omdat er bloedarmoede ontstaat.

Het gevaar dat de luizen zich weer verspreiden bij het intact laten van het nest, is veel te groot en ik vind één keer wel genoeg.

Zo heb ik al mijn hokken gedaan. Toen de kit droog was, de vogels weer terug geplaatst. Vervolgens waren de andere hokken aan de beurt. Uiteindelijk heb ik al de gebruikte materialen en de vloer van het hok met stoom bewerkt. Er valt immers wel eens wat stof op de grond en je kunt er dus vanuit gaan dat ze daar ook zitten.

Het is nu 5 weken geleden dat ik de laatste bloedluis zag. Het heeft dus gewerkt.

Al mijn vogels zijn gezond en broeden alweer.

Het was jammer van de eieren, maar dat is het risico van deze fantastische hobby, die dus ook wel eens tegenslag kent. Ik hoop dat u hier wat aan heeft bij een eventuele uitbraak, maar nog meer hoop ik dat u hiermee nooit te maken krijgt.

*Met sportgroeten,
Bert van der Meeren, Heerenveen
Mad-butcher@zonnet.nl*

Beste vogelliefhebbers,

Ik ben sinds 6 jaar ook een vogelliefhebber en sinds vorig jaar november lid van Vogelvriend de leeuwenik te Eersel. Tijdens vergaderingen hoorde ik steeds leden klagen over moeilijk zuiver te krijgen tt-kooitjes en veel bang makende verhalen over bloedluis.

Ik werk sinds een klein jaar in de kunststof en kwam op het idee tt-kooitjes en broedkooitjes te maken. Er zijn al veel soorten broedkooitjes van verschillende soorten materiaal, maar ik heb iets nieuws: poly prop(kunststof)kooitjes. Deze zijn zeer onderhoudsvriendelijk, hebben een zeer lange levensduur, rotten en splijten niet, er zitten geen kieren en spleten in waarin o.a. bloedluis kan gaan zitten. Zijn zoutzuur/amoniak bestendig, kunnen met een sopje worden afgedaan en in de vaatwasser en de kleuren van de vogels komen veel mooier over, vind ik zelf, dan in de tt-kooitjes met witte achtergrond van nu. (Komt mede omdat deze kleur van de tt-kooitjes niet voorkomt bij vogels en zo komt ook de witte kleur van de vogel mooi naar voren). De prijs ligt hoger dan een houten kooitje, maar houten kooitjes worden na enige tijd vervangen en deze kunststofkooitjes gaan levenslang mee. Dus na verloop van tijd zijn ze voordeliger.

Dit kan veel ergernissen voorkomen. Zonder bloedluis sterven er minder vogels en zijn ze gezonder. In de bijlage heb ik een aantal foto's van de tt-kooitjes. Ik heb ook al 8 verschillende broedkooitjes. (Er hangen testkooitjes in verschillende volières waarin al kanaries zitten te broeden.) Ik weet niet wat de eisen zijn van een tt-kooitje om mee te mogen doen met een tentoonstelling, maar ik denk dat deze kunststofkooitjes vogelvriendelijkere tt-kooitjes zijn dan de houten van nu.

Met vriendelijke groet,

Michael van Nimwegen
Merckelbachstraat 21,
5521 VH Eersel,
06-28911439,
m.nimwegen5@chello.nl

Indische groenvleugelduiven

Chalcophaps i. indica

Herkomst

India, Ceylon, Birma, Zuid-China, de Maleisische Archipel, West-Nieuw-Guinea en de Filippijnen, een groot verspreidingsgebied.

Dit prachtige duifje komt niet zoveel voor bij de liefhebber. Het heeft een mooi kastanjebruine buik en nek en prachtige felle diepgroene vleugels. Het groen is een zeer bijzondere kleur groen. De vogels hebben een rode snavel met aan het eind een klein geel puntje. Het verschil tussen de doffers en duivnetjes vinden we in de witachtige aanslag op de schouderboog en het voorhoofd van de doffers; de nek van de doffer is ook dieper van kleur.

Deze prachtige duiven gedijen prima in een gezelschapsvolière. Ze zijn erg verdraagzaam naar andere vogels en ook voor de kleinere tropische vogels vormen ze geen gevaar. Ze kunnen gewoon buiten gehouden worden, al moeten ze in de winter een beetje bescherming krijgen tegen de kou en het vocht. Een nachthok kan daarom geen kwaad, ze maken daar indien nodig dankbaar gebruik van. Het voer dat ze goed opnemen, bestaat uit een mengsel van zontjes' voer en grof tropisch zaad, ook regelmatig een beetje ei- of krachtvoer wordt op prijs gesteld.

Behalve zaden eten ze ook graag meelwormen. Ze eten ook wel wilde aardbeien, bramen en van een stukje appel snoepen ze ook dapper mee. Het zontjes' voer is bekend voer bij postduivenliefhebbers.

Met deze duiven is het goed mogelijk te broeden. Aan het nest besteden ze zoals de meeste duiven heel weinig zorg. Enkele op elkaar getaste takjes is al voldoende voor de duiven. Om er echter zeker van te zijn dat het nest niet verongelukt, kan de liefhebber er beter een stukje gaas onder aanbrengen, want zo'n nest is veel te kwetsbaar en dus moeten we ze een handje helpen. Het liefst bouwen ze het nest los in een heester, vooral een lage heester, lage conifeer vinden ze schijnbaar een schitterende nestplaats. Met het verstevigen van het nest wel voorzichtig zijn, zodat het door hen gebouwde nest niet te veel beschadigd wordt en ze daardoor soms niet meer tot broeden overgaan. Dit is te voorkomen door het stukje gaas aan te brengen, zodra ze overgaan tot het bouwen van een nest of direct bij het eerste eitje. Meestal gebruikt het duivnetje het eerste nestje ook voor het volgende legsel. Het duivnetje broedt ongeveer 12 dagen op de twee lichtroze eieren. Gewoonlijk worden de jonge duifjes door beide ouders

voorbeeldig grootgebracht. Ook al zijn de jonge duiven zelfstandig, we kunnen ze gewoon bij de ouders laten. Meestal beginnen deze direct nadat de jonge duiven uitgevlogen zijn, aan een nieuw legsel. Meestal worden er twee, soms drie legfels per seizoen grootgebracht.

Ook voor de burens is dit duifje erg vriendelijk. Als roep hebben ze een heel zacht nogal droevig overkomend koe..... Het is een enigszins schuw duifje, vooral bij het bezoek van vreemden, sterk en niet vechtlustig. Ze bevinden zich regelmatig op de bodem van de volièrre waar ze ijverig op zoek zijn naar insecten en ander voer, vooral tijdens het opkweken van de jonge duiven. Omdat ze zo verdraagzaam zijn, kunnen we ze gewoon met allerlei vogels samen houden, al geef ik zelf de voorkeur aan wat grotere soorten vogels zoals rijstvogels e.d.. Voor liefhebbers met een wat grotere volièrre is het weer eens wat anders en een prachtige nieuwe uitdaging, waaraan veel plezier valt te beleven, en ook een mooie kans om mee te spelen op verschillende vogelentoonstellingen.

Jan de Visser
Oost-Souburg
foto: Piet Onderdelinden

Voedingswijsheid 2 (bijvoeding)

De in de handel verkrijgbare zaadmengsels voor onze vogels heb ik in een voorgaand artikel als hoofdmenu bestempeld. De aanduiding "hoofdmenu" heb ik gebruikt, omdat deze zaden vrijwel dagelijks in onze hobby worden toegepast. En dat er sinds enkele decennia ook grote kwalitatieve verbetering in is aangebracht, staat buiten kijf. Maar toch, het is geenszins een zodanig bedoelde uitdrukking, alsof je daarmee zou kunnen volstaan. Het gaat er veel meer om een zo compleet mogelijk "totaalpakket" aan onze vogels aan te bieden. Voeding is nu eenmaal net als ademen een essentiële voorwaarde om te kunnen blijven leven. En wij als vogelhouders verwachten van onze vogels meestal nog wel iets meer dan dat. In het algemeen zien we graag een optimale conditie met als verlengstuk een succesvolle voortplanting. Het is duidelijk, dat alle daarvoor noodzakelijke stoffen via de voeding het lichaam zullen moeten binnenkomen. Hoe belangrijk voeding is of kan zijn, weten wij voor ons zelf maar al te goed. De mogelijke gevolgen van een verkeerde voedingsgewoonte of de noodzaak een bepaalde voorgeschreven voeding te gebruiken zijn algemeen bekend. Hoe je het ook bekijkt, de bijvoeding zou wel eens minstens zo belangrijk kunnen zijn. Een noodzakelijke aanvulling dus, die ook voor de nodige variatie zorgt. Meer toegespitst naar onze vogels kun je wel stellen, dat ze over een groot aanpassingsvermogen beschikken, ook wat voeding betreft. Het meest sprekende voorbeeld daarvan is wellicht het feit, dat pas gevangen vogels uit de natuur, dikwijls probleemloos overschakelen op onze zaden. Dit gaat meestal zonder een spoor van enig conditieverlies. En ook op de iets langere termijn zijn er nauwelijks symptomen van een slecht verwerkte rigoureuze cultuuromslag; integendeel! We hebben mede hierdoor in beginsel ook onze cultuurvogels verkregen, dat moge duidelijk zijn. Misschien denkt u wel: niet zo uitzonderlijk toch? Dat is maar gedeeltelijk waar, want nogal wat andere diersoorten als bijv. vos, haas en wolf, zouden daar grote problemen bij ondervinden. Van deze dieren bestaat dan ook eigenlijk alleen maar de wildvorm. Omdat het assortiment aan mogelijke bijvoedingsproducten bijna onbegrensd groot is, is een beperking hierbij wel op zijn plaats. Alle in de handel verkrijgbare producten laat ik daarom liever buiten beschouwing. Derhalve geen oordeel over eivoer, krachtvoer, opfokvoer, levend voer, voedingssupplementen en preparaten. Wat rest zijn de "producten" die u zelf kunt verzamelen, plukken of oogsten. Ook is het mijn streven om bij enkele genoemde producten niet alleen af te gaan op de vraag of de vogels ze zo graag eten, maar ook om een link te leggen met de natuur als onderbouwing. Te beginnen met geweekte of gekiemde zaden. Vrijwel elke vogelhouder zal wel op de hoogte zijn hoe je daarbij te werk gaat. Zeer geschikt in de opfok voor jonge vogels vanwege de lichtverteerbaarheid en een rijkdom aan vitamines. Voor de oudervogels is het vaak een stimulans om eerder tot voeren over te gaan. Controleer wel altijd de ontlasting van nestjongen, en pas zo nodig de hoeveelheid aan. Dit eerste voorbeeld heb ik erbij gehaald, vanwege een recente ervaring in de natuur. Ik bemerkte op enig moment een grote groep veldleeuweriken op een overwegend "zwart" maïsstoppelveld. Mede door het zachte najaarsweer bleef deze groep wekenlang ter plaatse. Hoewel deze soort normaal gesproken toch vooral "doortrekkers" zijn, bleven ze nu erg lang honkvast aanwezig tijdens hun najaarsrek. Enkele weken later waren ze dan toch geheel verdwenen en verder getrokken mag je aannemen. Maar nu het veld er inmiddels overwegend "groen" bijstond, werd mij een en ander duidelijk. Wekenlang hadden deze vogels kunnen profiteren van geweekte en vervolgens gekiemde zaden van het ingezaaide gras en knoïgroen. Een ander punt: onze vogels hebben steeds mineralen nodig! Weliswaar kleine hoeveelheden, maar toch onmisbaar! Hoe kun je daarin voorzien? Stoffen als calcium, fosfor, chloor, natrium enz. zijn niet te doseren. Omdat deze stoffen veelvuldig voorkomen in planten en plantendelen als bladeren, stengels en knoppen, is dat van betekenis om te weten. Groenvoer, fruit, bessen etc. zijn daarom ook zeer goed bruikbaar om in die mineralenbehoef-

te te voorzien. Maar er is meer! Want waarom zouden onze volièrevogels zo graag "pulken" aan het levend groen? Soms wordt zelfs blad en stengel door het gaas naar binnen getrokken en deels opgepeuzeld. U begrijpt meteen, dat ik er wel heil in zie mijn vogels regelmatig groene takken met knoppen voor te zetten. Berk, els en wilg lenen zich daar prima voor. Eerst komen de knoppen aan de beurt, vervolgens ook de bast, en de vogels zijn actief bezig! In de natuur doen veel vogels niet anders, en de goudvink heeft er zelfs een slechte naam aan overgehouden (fruitboomknoppen). Nu kom ik toe aan de groep planten die we doorgaans als onkruiden bestempelen. Bij onkruiden moet je toch vooral denken aan stengels of takken, rijkelijk voorzien van zaden. Deze vers geplukte biologische zaadtakken liefst ook compleet aanbieden. Aardig is het in dit verband op te merken, dat onder de naam onkruiden vaak heel verschillende zaken worden verstaan. Als de buurman (mag ook de buurvrouw zijn trouwens!) vertelt van de problemen met het onkruid in het gazon of tussen de terrastegels, dan is dat duidelijk wat anders! Onze "vogelkundige" omschrijving van onkruiden zou kunnen luiden: de verzameling wilde planten, waarvan met name de zaden ongeëvenaard goed zijn voor onze vogels. Ik spreek eigenlijk dan ook liever van kruiden dan van onkruiden. En kruiden en de kennis daarover hebben al heel lang als "geneesmiddelenleer" gefungeerd, niet toevallig natuurlijk. Voor wat betreft de link naar de natuur het volgende. Heel veel zaadeters leven voor een belangrijk deel van dit soort zaden: onkruidzaden, graszaden en boomzaden. Als ik besluit toch enkele soorten met naam te noemen, heb ik ook even nagekeken wat ze zoal kunnen leveren. Teunisbloemzaden, die gammalinolzuur bevatten en van belang zijn bij een goede stofwisseling. Grote kilt of kils werd vroeger als groente gegeten en uit de zaden verkreeg men klittenolie. Korenbloemzaden bevatten maar liefst 25 % oliën. Veldzuring en bijvoet bevatten beide licht giftige zuren (vergelijken met medicijnen is op zijn plaats). In deze zeer beknopte opsomming van natuurproducten die ook in de natuur door vogels gegeten worden, blijkt al voldoende wat vogels daarmee binnenkrijgen. Het hoeft dan ook m.i. geen verder betoog dat ze onmiskenbaar goed zullen zijn. Aan ons vogelhouders de taak ze in het gewenste stadium van rijpheid en in gepaste hoeveelheden aan te bieden aan onze vogels. Je hoeft daarbij niet eens soortgericht te gaan zoeken. Alleen kijken naar wat de natuur op dat moment "in de aanbieding" heeft aan geschikte zaden. Proefondervindelijk heb ik kunnen vaststellen dat, wanneer je meerdere soorten verse onkruidzaadtakken tegelijk aanbiedt, de vogels deze door elkaar zullen aanspreken. Uiteindelijk kun je alleen nog de kaalgevreten takken weghalen, alle zaden zijn eruit verdwenen. Dat ook jonge, pas uitgevlogen vogels gestimuleerd worden om zelfstandig te eten, samen met de ouders is een bijkomstig voordeel. Zien eten, doet eten! Voer enigszins gerantsoeneerd en let altijd op het gebruikresultaat. Onkruidzaden kunnen o.a. ook zorgen voor te vette vogels. Dat zal te maken hebben met het feit, dat sommige van onze broedvogels in het najaar daarmee hun vetreserve kunnen opbouwen alvorens weg te trekken. Onkruidzaden kunnen vanzelfsprekend zorgen voor een goede natuurlijke doorkleuring van onze vogels, dus m.n. in de ruitijd zeer welkom. In het voorjaar kunnen ze, o.a. vogelmurzaden, verder ook de hormoonhuishouding van onze vogels meehelpen in gang te zetten. Het allerlaatste feit dat ik u in dit verband wil voorleggen, is een uitspraak van prof. dr. G. Dorrestein verbonden aan de Universiteit van Utrecht als vogelkundige en patholoog: "De meeste ziekteproblemen bij volièrevogels worden veroorzaakt door verkeerde voeding". Ik denk dat deze deskundige door zijn werkzaamheden mogelijk toch een wat eenzijdige kijk heeft gekregen op de oorzaak waarom vogels doodgaan. Desalniettemin is de strekking van zijn mededeling voor ons vogelliefhebbers een belangrijke constatering te noemen!

Waarnemer

De

sel

glosterkanarie

Foto: PWT Ouderkamp / Jaar de Afs

De glosters zijn zeer beweeglijke en levendige vogels die ondanks hun beweeglijkheid toch steeds hun vorm moeten laten zien. Het is een klein ras, dat de ideale grootte van 11,5cm moet hebben. Bij de gloster corona is de kuif rond, vol, gewelfd en gesloten, met centraal klein middelpunt, de ogen centraal geplaatst. De kuif moet over de snavelplant lopen, de ogen duidelijk zichtbaar, de kuifbevedering moet goed vol en aansluiten in de nekpartij. We moeten waken voor de kale plek in de nekbevedering en/of de hoortjes. De gloster consort bezit een brede, volle ronde kop. Een duidelijke aanzet tot wenkbrauwen en de ogen moeten zichtbaar blijven en centraal geplaatst. Zowel bij de gloster corona als de gloster consort zien we dat zij een goede volle en compacte hals en nek bezitten, één geheel

vormend met het lichaam. De snavel is kort en kegelvormig. Als we het lichaam van de gloster corona en de gloster consort naast elkaar bekijken, zien we dat beide lichamen, met uitzondering van de kop, gelijk zijn van grootte, vorm, volume en type. Het lichaam moet kort, gedrongen en goed gevuld zijn, waarbij de borst breed en goed afgerond moet zijn. De rug moet gevuld en net iets gewelfd zijn, waardoor eigenlijk geen overgang te zien is van kop naar lichaam. Bij een complete vogel zien we dat de bevedering zijdeachtig en goed gesloten is, ook in de nek. De vogels moeten levendig zijn, ze mogen op de stok heen en weer springen. Tijdens deze beweging moeten de rondingen duidelijk zichtbaar blijven. De staart is kort, smal, licht gewelfd en goed gesloten met een kleine V-vorm. De vleugels moeten goed gesloten en niet te lang zijn, zij mogen elkaar niet kruisen. De pootjes zijn kort en sierlijk, licht gebogen. De dijen mogen niet zichtbaar zijn. Alle kleuren (behalve rood) inclusief de bonten zijn bij de gloster toegestaan. De echte glosterfokker zal steeds koppelen met gloster consort x gloster corona en hij weet ook dat een gladkop met een te smalle en wat platte kop x kuif, die misschien dan ook nog een gespleten middelpunt heeft, nooit goede nakomelingen zal geven. Begin dus met goede glosters. Vogels met slechte eigenschappen en kenmerken zullen nooit toppers voortbrengen, maar wel teleurstellingen bij de beginnende glosterfokker.

Door Ger Essenberg

norwichkanarie

Zoals zoveel rassen bij onze postuurkanaries heeft dit ras ook vele veranderingen doorstaan. Voor zover is na te gaan waren de eerste kruisingen die met de Lancashire, waardoor een lang type vogel ontstond met een vrij slank lichaam en een lange staart. Na het midden van de 18e eeuw werd door een aantal geïnteresseerde fokkers naar het huidige type gefokt, waardoor een vogel ontstond die korter van lichaamsvorm was en tevens meer volume bezat. Om er meer lichaamsvolume in te brengen moest ook de bevedering langer en voller worden, waardoor het probleem lumps tevoorschijn kwam. Veel fokkers van dit ras zitten tegenwoordig nog met dit probleem, een afwijkende bevederingsgroei waardoor dikwijls de mooiste en volste exemplaren van deze vogels verloren gaan voor de tentoonstelling. Als we de norwich zoals deze gevraagd wordt als tentoonstellingsvogel eens bekijken, zien we een vogel die kort van lichaamsvorm moet zijn en vol van volume. Elk onderdeel zoals kop, hals, lichaam, vleugels, staart of pootjes zijn aangepast aan het betreffende ras. De kop moet zo vol en rond mogelijk zijn en het voorhoofd moet vanaf de snavel goed opgericht zijn en tevens vanaf de snavelplant breed en rond uitlopen. De wangen moeten ook vol zijn, zodat het een bolwangig type is. De snavel moet vrij kort en niet te breed of te fijn zijn. De ogen moeten in de verlenging van de snavellijn liggen en dan dicht bij de snavel dan bij het schedelgewelf. De achterkant van de schedel moet ook goed afgerond zijn, zodat we steeds een volle ronding zien, van waaruit we de kop ook bekijken. De hals moet kort en vol zijn, zodat het een voortzetting is van de achterkant schedel naar de schouders. Ook de keel moet vol doorlopen tot op de borst. Een goede norwich zal kop, hals en schouders als een geheel laten zien. Vandaar ook het gezegde, "een goede norwich heeft geen nek". Het lichaam moet rond en compact zijn, waarbij de borst vol en breed, maar zeker

diep moet zijn, hiermee bedoelende vooruitstekend in gebogen vorm waarbij deze gebogen vorm dan mooi rond moet doorlopen via het onderlichaam naar de staartinplant. De rug moet vol en breed zijn en dus zeker niet vlak, maar net wat gevuld. De vleugels vrij kort en goed aangesloten aan het lichaam, waarbij de uiteinden rusten op de stuit. De staart moet kort zijn waarbij de staartbevedering goed compact gesloten en de staartinplant vooral vol en dik aan de basis moet zijn. De staart mag ook op het einde niet geopend zijn. Een norwich met een vrij goede lichaamsvorm, maar een staart die te lang en te breed is, waarbij dan ook nog eens een te brede staartinplant, zal zeker op dit onderdeel zijn waarde verliezen. De pootjes mogen niet te lang en moeten goed gericht zijn. De bevedering is lang, maar moet wel vrij zacht zijn en goed gesloten, wat dan zal bijdragen tot een goede en zuivere omlijning, waarbij we dan zeker moeten letten op de flankbevedering. De vogel moet 16 cm zijn, een afmeting waar we toch zeker ook rekening mee moeten houden.

Over de fok van dit ras, moeten we toch zeggen dat het een ras is, waarvan we als fokker moeten rekenen op resultaten die middelmatig zijn en zeker niet hierboven uitsteken. Het is ook geen vogel om een vroege fokperiode te beginnen, want voor het in broedconditie komen is toch wel wat tijd en licht nodig. Het is ook een vogel met een traag karakter. In de praktijk blijkt dikwijls dat de wat zware poppen geen ideale fokvogels zijn. Gebruik daarom de wat zwaardere man tegen een middelmatige pop, maar wel een van een goed type. Om de koppels ideaal samen te stellen en dan bedoel ik een goed samenwerkend koppel, is het aan te bevelen voor de koppelingsperiode de mannen en poppen lang genoeg gescheiden te houden. Als tentoonstellingsvogel is de norwich een erg gemakkelijke vogel, omdat ze van nature rustig zijn en daarom tijdens het opkooien weinig problemen geven. Dit houdt nu ook weer niet in dat een rustige vogel als de norwich de meeste punten op de tentoonstelling krijgt, want dit is maar een klein onderdeel en het overige is hiervoor al vermeld. Om met deze vogels resultaten te behalen is er toch wel fokkerskennis vereist en tevens het inzicht om alles volmaakt samen te brengen.